

Hind 24.90 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Superstaarlased 2009

Konn-kuningatütar

Aleksei
Turovski
hüäänilastest

Luulet, nalja,
mõistatamist

Tiit Kändler
Maa lastest

Siisike
ja Siil
Peterburist

Sõber Veltzi
rokikool:
The Coasters

Peep Veedla
hallrästast

Koolisländoi-
võistluselt

Irise
näomaalingud

1 2010

9 771406 344067

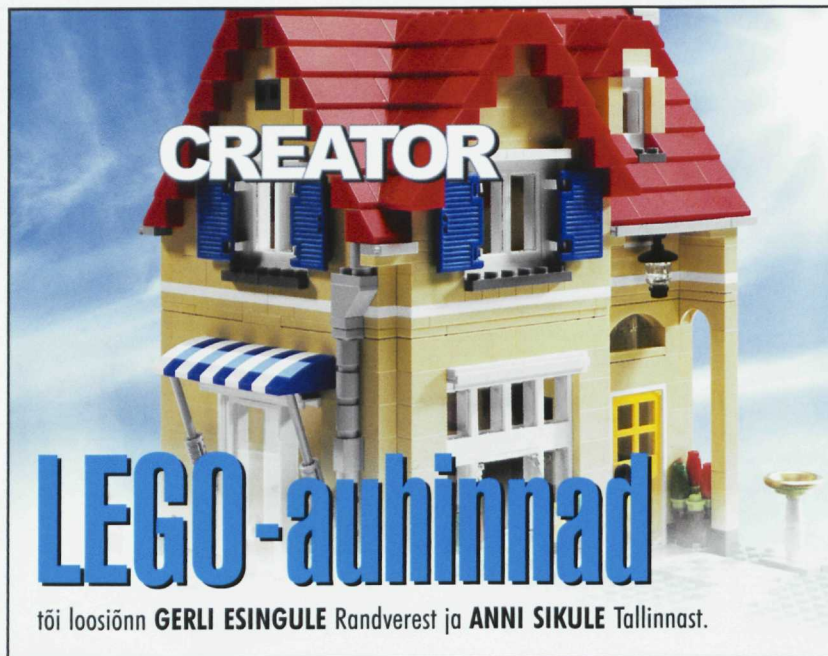

Teeme nüüd teatavaks meie **novembrinumbri** 2009 võistluste võitjad. Nagu ikka, saavad Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva-, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Viljandi-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse Tartusse **O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu). Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Barbinduse peaauhinna

võitis **KARMEN KARU** Türilt.
Ergutasauhinnad saavad
HELENA URBLA Tabasalust,
CARMEN RÄNI Rakkest,
TRIIN VALDMAA Jõgevast
ja **SIREL SAAD** ning
KELLY PARDEL Türilt.

tõi loosiõnn **GERLI ESINGULE** Randverest ja **ANNI SIKULE** Tallinnast.

VIKTORIINI lahendajatest saavad auhinnaraamatud **JOHANNA LUKK** Tallinnast ja **DIANA-KATRY KORNIS** Mõisaküläst.

RISTSÕNA-auhinnaplaadid võitsid seekord **GEA MAASALU** Viimsist ja **MAARJA TIITS** Painkülast.

LEMBITU mõistatuse preemiaraamatu saab **PILLE MARKOV** Pukast.

Kaanepeilt: Lauraliis Pihu Märjamaa Kunstikoolist

- 3 Luulet: Andra Tamm, Kristiina Akulits, Siiri Laidla, Reigo Sauga
- 4 Kirjalaps: Aleksandr Kesa
- 5 Steni võistluselt: Brigita Liisa Sikuti kindalugu
- 6 Kunst
- 7 Oma sulega: Mari Siilivask
- 8 Tiit Kändler õhust ja maast
- 10 Kärt Hellermäe „Mäed“
- 12 Viktoriin ja Lembitu mõistatus
- 13 Naeru-uss
- 14 Meenutusi jõuludest
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Peterburi lasteajakiri „Tšiz i Jož“
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla hallrästast
- 21 Poster 1 Superstaarid
- 22 Poster 2 Konn-printsess
- 25 Onu Aleks hüäänidest
- 26 Südameliidu lehekülj
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Järjehoidja
- 30 Lully Gustavsoni õnnitluskaardid
- 31 Sandra sööginurgake
- 32 Koolislängi võistluselt
- 34 Barbindus: leiutame auto!
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Paetismid
- 37 Kino: Üks pahupidi printsessi lugu
- 38 Oh seda inimest!
- 39 Irise näovärvikool
- 40 Sõber Veltzi rokokool: The Coasters
- 42 Siit nurgast ja sealt nurgast
- 43 Sergei Belozjorovi heeringamõistatus

Väljaandja: Mittetulundusühing Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28
Hea.Laps@mail.ee

Tellimisinfo: Ajakirja saab tellida kõigist Eestimaa postkontoritest ja Hea Lapse veebilehelt
www.healaps.ee/tellimine

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Andrus Lauringson, andrus@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Pildi tegi Kirke

ÕNNELOKKU
UUT AASTAT,
ARMSAD
SÕBRAD JA
SUGULASED!

Masu

Eestis elu pole kerge,
masuaeg on tungind perre.
Ema-isa mul on tööta,
varsti meid ei jõua sööta.
Peagi läbi saab ehk masu –
sellest loota ikka tasub.

Reigo Sauga Põhikooli 3. klassist

Õnn

Õnn on väga imeline,
vahel lausa lihtne ja nimeline.
Alati siiski üles ei leia,
kuigi otsida püüad.

Õnn võib peituda
vihmas ja päikeses,
linnulaulus leiduda
või lilleõies väikeses.

Õnne saad tunda,
kui tead, mida otsid,
kui hinges on rahu,
kui raskusi trotsid.

Andra Tamm Lohusuu Põhikoolist

Siiri Laidla

Morn akordion

Akordion, akordion,
miks viisid sul nii mornid on?
Miks nukralt nurgas lõõtsutad
ja laia lõõtsa õõtsutad?

Akordion, akordion,
nüüd jäta tusk ja jäta jonn!
Sa talvetuulelt hoogu saa
ning pane tuisud tantsima.

Ja kevadel, kui virgub maa,
ei enam morn sa olla saa.
Eks kuula, kuidas häiskab konn,
sest tema lihtsalt rõõmus on.

Kas olgu laps või loom või lind -
kõik õpetama nõus on sind.
Sa marupolka lahti löö -
on see akordionide töö!

Esimene lumi

See esimene lumi,
pehme, valge lumi.
Iga lumehelbeke
taevast alla sajab.
Justkui teab,
mida iga laps
ootab ja tahab.

See lumi,
mis kattis halvad mõtted.

See lumi,
mis murdis sügise tehtud tõkked.

See esimene lumi,
mis liugleb taevast alla,
teeb mu südames
talve alguse valla.

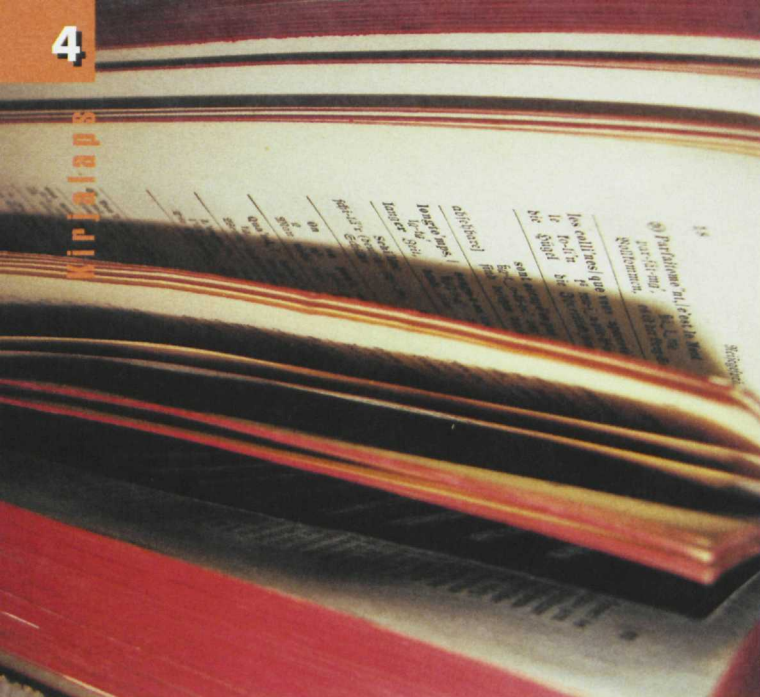
Kristiina Akulits Lohusuu Põhikoolist

Täname Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksufondi.

Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!

Laste Entsüklopeedia

Pühendan Jaan Krossile

Mu ema kasvas, Laste Entsüklopeedia embuses. Sel aastal, kui mu ema sündis, trükiti selle entsüklopeedia esimene köide. Neid oli kümme ja neil olid oranžid kaaned.

Kolimiste ja aastatega läksid raamatud üksteise järel kaotsi. Ja alles jäi üks köide – esimene, kõige armastatum. Selle nimi oli „Maakera“ ja ta rääkis meie planeedist,

maadeavastajatest. Kaane ülemises, paremas nurgas meridiaanide ja paralleelide võrgus oli maalitud Maa ja tema suunas lendav sputnik. Aga missugune ilus pilt avanes esimesest köitest – mägede tipud ja liustikud, rohelised metsad ja marulised jõed, raudteesillad ja rongid, mis kihutasid kuhugi üle lehe serva...

Lapsepõlves tundus emale, et oranžid raamatukaaned lõhnasid apelsinide järele, ja iga kord, kui ta avas entsüklopeedia, oli niisugune tunne, et varsti tuleb Uus Aasta. Ja nüüd seisab see allesjäänud köide minu raamaturiulil. Selle kaane krobeline pind meenutab tõepoolest apelsinikoort.

Ükskord ma leidsin Jaan Krossi poeemi „Maailma avastamine“, mille ta kirjutas väga ammu, kui ma polnud veel ilmale tulnud, 1962. aastal. Mul oli väga raske seda lugeda, aga midagi ma sain aru ikkagi – Jaan Kross nimetab neid, kes püüvad teadmiste poole, kes tahavad horisondi taha pilku heita, kes otsivad oma teed, Kolumbuse lasteks.

Aga kuidas tema otsis oma teed? Jaan Kross vastas väga lihtsalt:

*„Ma joon seda
Laste Entsüklopeedia apelsinikarva kaante vahelt
nagu jahedat apelsinimahla.“*

Ainult nende sõnade eest annaksin ma Jaan Krossile Nobeli preemia...

VIIMANE LEHT

Sügis tuli ja tugev tuul tõusis. Tema külmad, vinged lõõgid lõövad alla kollased lehed, mis kogu jõust oksast kinni hoiavad. On raske tuulega võidelda ja lehed kukuvad peagi alla. Tuul on lehed maha peksnud märjale maale ja miski enam ei saa neid aidata.

Ma vaatan väikest tamme, mis on juhuslikult kasvanud meie linnahoovi. Tema peenikesed oksad tegi lõikav tuul juba ammu paljaks, aga üks leheke jäi. Ja mul on kurb vaadata tema üksildast lahingut. Kaks ühe vastu: tuul ja vihm püüdsid lehte puust lahti rebida, aga ei suutnud.

Ja nagu auhinnaks vapruste ja püsivuse eest vaatas välja päike ja kallistas teda. Tuul muutus pehmemaks ja eluga riskides lasi leht oksast lahti ning hakkas ujuma maa kohal, oma langenud vendade kohal, ikka ülespoole, kuni kadus jäljetult kõrgustesse.

Aleksandr Kesa Tallinna Humanitaargümnaasiumist

Kertu Puupus Kiili Kunside Koolist

Ühe kaotatud kinda lugu

Zürri eriauhind Sten Roosi võistlusel 2009

Mulle räägiti kord, et ma sündisin ühe hea vanaema osavate käte vahel. Seda soojust ja hellust tunnen ma endas siiani. Olen pehme villane kinnas. Elan põhiliselt riidekapis koos teiste riietega – seal on nii sokke, kampsuneid, särke kui ka pükse ja seelikuid. Kuid ma ei ole näinud ühtegi teist omasugust kinnast. Olen vist ainulaadne. Õigemini vist oleme ainulaadsed, sest mul on ka kaksik, minuga täpselt samasugune kinnas, ja me moodustame koos paari – vasaku ja parema käe kinnas. Mina olen parema käe kinnas.

Kui saabub sügis ja ilmad hakkavad juba jahedaks minema, siis viiakse mind välja jalutama. Ma olen ümber ühe tüdrukuga soojade sõrmede. See tüdruk on minu sõber. Mitte kunagi ei tee ta mind lumega kokku nii palju, et lõdiseksin külmast. Alati kuivatab ta mind hoolikalt, kui on vihmasajust koju jõudnud. Kuid ühel päeval juhtus selline lugu, et ta unustas mind bussipeatuses pingi peale. Ise jooksis ta bussi. Ma hüüdsin talle meeleheitlikult järele: „Oota! Mina ka! Mina ka!“ Aga ta ei kuulnud. Jäin nii õnnetult ükski.

Peatuses ei olnud mitte kedagi. Varsti tuli üks vana mees ja tõstis mu üles, proovis mind endale kätte panna. Aga mul oli selline tunne, nagu rebeneksin lõhki. Kas ta siis ei näinud, kui suured käed tal olid ja kui väike olin mina? Natukese aja pärast pani ta mu pingile tagasi, lükkas vaid seina poole. Vaatasin kraavis vulisevat vett ja nägin seal ujumas parti. Ma ei olnud midagi sellist kunagi näinud. Meil kapis on teistsugune maailm, seal on elutud asjad. Mõtlesin, et räägiks pardiga midagi. Hüüdsin: „Tere!“ Ta ei kuulnud mind. Ilmselt räägib ta teises keeles.

Tuli buss. Vana mees tõusis ja läks peale. Maha tuli mitu inimest. Üks naine astus oma kahe lapsega minu juurde. „Näe, kinnas!“ hüüdis ema. „Proovige, lapsed, endale kätte!“ Seepeale tundsin mõlema lapse kätt. Mul hakkas soe. Minu sõbranna oli samasuguse käega. „Emme, see on mulle paras!“

hüüdis üks laps. „Kahju, et on ainult üks kinnas! Aga see võib ju kellegi oma olla, kes ta siia unustas?“ arutles laps edasi.

Emma mõtles selle peale ja vastas, et tõesti, see on kellegi oma, kes on sinu vanune ja unustas kinda siia ilmselt siis, kui bussi peale kiirustas. Ja mind pandigi jälle pingile tagasi.

Tundsin endas kurbust kasvamas. Päev hakkas läbi saama ja oli juba õhtu. Peatuses oli pime ja natuke jahe. Keegi mind omale enam kätte tõmmata ei tahtnud. Igatseen ja nutsin natuke. Vaatasin kraavi, seal ei olnud enam parti. Ilmselt oli ta oma koju läinud. Ma tahtsin ka juba koju saada. Kui siis ühel hetkel kuulsin ma järsku rõõmukiljatust.

„Siin sa mul oledki!“ hüüdis mu sõbranna. Ta oli mind otsima tulnud ja leidis mu üles! Tahtsin teda musidega katta, kuid selle asemel tundsin enda vastas tema külmi käsi, mis peagi üles hakkasid soojenema. Me olime jälle kokku saanud!

Kui ma oma sõbrannaga kõõki jõudsin, kuulsin, kuidas ema temaga tõreles, et kes siis nii oma asju peatusesse unustab. Mulle tundus, et sõbranna oli nutu äärel ja ta lubas, et ei unusta enam iial oma asju kujugi. Varsti avanes mu kodu uks ja ma olin taas oma maailmas, teiste omasuguste hulgas. Ja mind ootas seal ees juba minu kaksik – vasaku käe kinnas. Rääkisin talle, kampsunile ja seelikule, millist imelist lindu ma väljas täna märkasin ja et part oli selle nimi. Kampsuni silmad läksid suureks, kuid jope ei imestanud üldse. Tema teatas, et on seal välismaailmas kõike näinud – nii loomi kui ka linde. Siis rääkisin veel neile loo emast ja nendest ausatest lastest, et kui nad ei oleks nii ausad olnud, siis ei olekski me enam iial omavahel kohtunud. Selle peale rõõmustasime kõik ja kallistasime üksteist.

Jäin sellel õhtul õnnelikult magama. Nägin unes ilusaid ja häid lapsi. Nägin ka ühte parti, kes suures kraavis liugles ja süüa otsis. Ta oskas rääkida minuga minu keeles!

Brigita Liisa Sikut Tartu Miina Härma Gümnaasiumi 5. a klassist

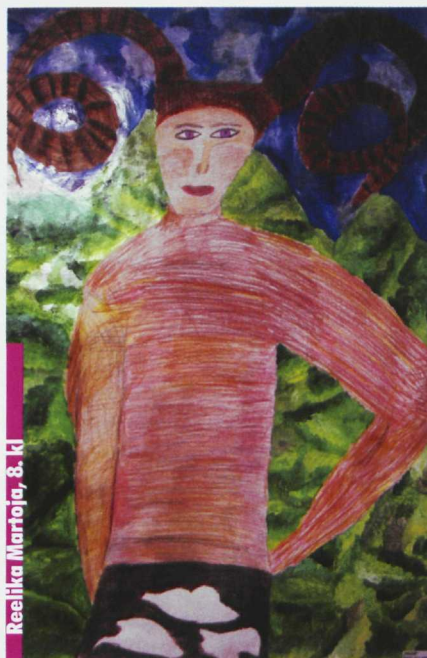

Marit Selbern, 8. kl

Lilian Rebane, 8. kl

Rahumäe Põhikooli Kunstudklaste näitusel

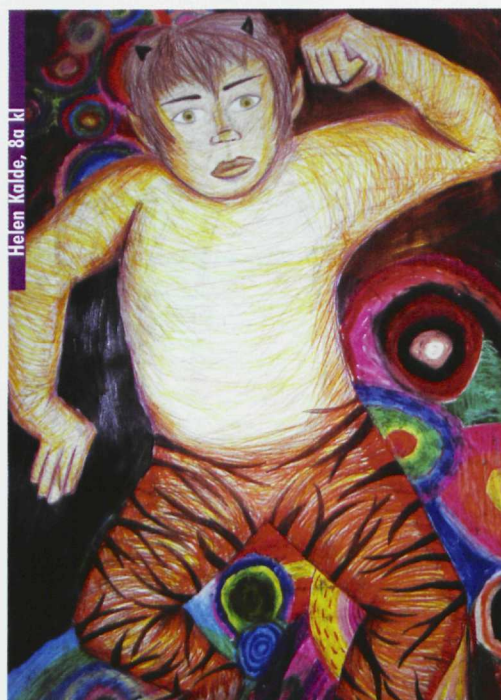
Reetika Martoja, 8. kl

Rael Siim, 8a kl

Liis Lehto, 8a kl

Helen Kallae, 8a kl

Andre Sõstar, 8a kl

Läti

Lätis on Jaunmoku,
 seal ei tea, kas näha saab sokku.
 Rundale on ilus paik,
 krahvi toas päikselaik,
 võileival autos imehea maik!
 On nagu muinasjutuloss Cesvaine,
 ei saa öelda: seal meri ja lained,
 eriti veel, kui pea hoiad kaine.
 Kui ei hoia mitte,
 võid arvata, et Lätis kasutatakse litte.

Autoreis

Edasi, edasi,
 muudkui aga sedasi,
 äkki tuleb teele auk,
 siis käib seeski kõva pauk.
 Issi sõitis august läbi,
 katusele kukkus käbi,
 pärast mölgi pärast häbi,
 ei ka saanud meistrilt abi.
 Uus auk tekkis kõvast paugust.
 Issi sõitis läbi august,
 hindamata augu kaugust,
 hindamata tee laugust.

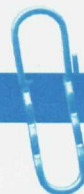
Lammaste pidu

Mul peale tuli pill.
 Rõõmuks ainult lill.
 Kartsin, et kostab kill,
 kuid peeglile alla jäi kellegi vill.
 See oli lammas,
 tal valutas hammas.
 Ta tegi: mää,
 tegin vastu: bää!
 Teine lammas hüüdis „Tudirill!“
 Varsti lahti läks trall ja trill.
 Lammas unustas hamba,
 nad kokku said peoks vägeva kamba.
 Osaletsin peol ka,
 ei seda siiani meelest saa.

Mari Siilivask Tartust

Veidi endast.

Olen sündinud Tartus 1998. aasta 10. veebruaril. Elan Toomemäe lähedal koos õe, isa, ema ja pisikese taksikoera Sofiga, õpin Tartu Kesklinna Koolis, mul on head sõbrad ja õpetajad. Ma armastan oma kodulinna väga. Ma olen hulk aega, viis aastat, õppinud balletti Vanemuise Tantsu- ja Balletikoolis. Tegin kaasa ka mõnes etenduses (näiteks "Peeter Paanis"). Praegu tegelen vabal ajal korvpalliga Tartu Ülikooli Spordiklubis. Mõned luuletustest olen kirjutanud juba lasteaias, enamuse aga siiski viimasel kahel aastal. Kõige rohkem meeldivad mulle koolis kirjanduse, ajaloo- ja kunstitunnid. Mulle meeldiks väga kirjanduse või luuleringis käia, aga ma pole veel Tartus sellist leidnud, kus minuvanused käiksid.

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Me elame hingaval ja laulval ja kihutaval Maal

vajame nagu õhku. Ilma sellela me hakkama ei saa ega ellu ei jää. Eks katsuge, kui kaua te suudate hinge kinni pidada. Kindlasti vähem, kui peate vastu joomata ja komme või krõpse söömata.

Kujutame hetkeks ette, et õhk Maal kaob. Ja et juhtub ime ning me ei lämbu (nagu peaksime) ja lennukid ning linnud ja liblikad ei kukugi alla. Ehkki nad muidugi kukuksid, sest just õhu vastu oma tiibu lehvitades või tiibadega kiiresti sõudes nad üldse õhus püsivad.

Kuid mis siis muud juhtuks? Kuulake, mis siis juhtuks. Juhtuks see, et te ei kuuleks enam midagi. Ei kuuleks koera haukumist ega käbi kukkumist plekk-katusele. Ei kuuleks ema pragamist ega õpetaja küsimusi. Ei kuuleks äikese müristamist ega isegi mitte tuule mühinat. Sest kui ei ole õhku, ega siis ei ole ka tuult.

Teatrid ja kinod, lauluväljakud ja kontserdisaalid kaotaksid oma mõtte. Sest kui õhk kaob, ei levi ka ükski heli. Selle tõsiasi jõi 17. sajandi keskel üks iirlane **Robert Boyle**, kes võttis kätte ja pumpas klaaskupli alt õhu välja ja helistas siis kavala seadme abil selle all paiknevat kellukest. Kui õhku polnud, ei kuulnud

teadlane ka heli.

Kuid ega siis heli kusagile kao, kui ka õhk minema lipsab. Heli levib ikka edasi läbi vee ja maapinna ja läbi meie pealuu. Neis keskkondades levib heli isegi palju kiiremini ja kaugemale kui õhus. Elevantide kohta teatakse, et nad kuuluvad oma kaaslaste jalamüdinat kümnete kilomeetrite kaugusele. Müdin levib maad mööda ja selle võtavad elevantid vastu oma jalgade kaudu. Kunagistest indiaanlastest räägiti, et nad kuulasid maad, surudes oma kõrva tihedalt selle vastu. Ja siis kuulsid ära, kui keegi mõne kilomeetri kaugusel käis. Nii et Maa juhhib heli. Kuid kas ainult juhhib või isegi tekitab?

Kui me kellegi peale vihastame, siis võime ütelda: „Sa oled minni jaoks õhk!“ Tahame sellega märku anda, et ei hooli teisest mitte karvavõrdki. Kuid seis! Kas õhk on ikka asi, millest me hoolida ei saa?

Tõsi, ega me õhku just palju näe. Me näeme metsa ja maad, me näeme veit ja tuld, kuid õhku? Vahel siiski me seda näeme – kui sügis meelitab niidule udu. Udu pole küll ju kogu õhk, see on vesi, mis on veeauru tilgakesteks kogunenud. Kuid siiski on ka veeaur õhu üks loomulikku asi. Meie jaoks on küll olulisem hapnik, mis õhus leidub ja mida me vajame – jah,

Sisse ja välja hingav Maa

Kuulmismeel on inimese jaoks nii oluline, et me ei saa sulgeda käte abita kõrvu, nagu paneme kinni silmad või hoiame kinni hingamise, et ebameeldivat lehma mitte tunda. Ning nagu ei pista jätkusi suhu, et ebameeldivusi maitsta. Seda imelikum on, et me ei tea, kuidas Maa tegelikult heliseb, muliseb, koriseb või põriseb – nii nagu kuuleme Maad seda tegemas tuultehoogude, lainelaksude, vihmaladina ja maa-väringute ning vulkaanipursete kaudu.

Tegelikult hingab Maa sisse ja välja nagu inimenegi. Ta hingab justkui kevadel sisse ja sügisel välja. Sügiseti on õhus enam hapnikku ja vähem süsihappegaasi. Ning kevadel on jälle vastupidi. Hapnikku on vähem ja süsihappegaasi enam. See tähendab, et Maa justkui teaks kevadel, et taimed hakkavad lehte minema ja seega siis süsihappegaasi hingama ja hapnikku valmistama. Loomadele teeb see rõõmu, sest nemad ilma hapnikuta läbi ei saa.

Kuid vähe sellest. Nüüdseks on teadlased välja selgitanud, et Maa ei suuda sugugi vaiki olla. Ta justkui ümised endamisi pidevalt. Mõned arvavad, et üminat tekitavad suured ja võimsad ookeanilained. Teised jälle arvavad, et oma osa on umbes kümne aastat tagasi avastatud erilistes lainetes, mis Maa kuju muudkui aga ühtlases rütmis muudavad, ehk lihtsamalt öelduna Maa väändumises, mis eri aladel Maa pinda erinevalt väänutab.

Maa ümin on väga nõrk, ja inimese kõrvale poleks seda kuulda ka siis, kui see oleks tugevam. Sest selle ümina sagedus on väga madal, nii et inimese kõrv seda ei kuule.

Tavalisele inimesele ei pruugi sellest väändumisest olla sooja ega külma – kui ta ei juhtu just elama maaväringute piirkonnas. Maaväringate uurijad on täheldanud, et Maal ei kaja vastu mitte ainult maavärinad, vaid ka helid, mida tekitavad näiteks langev vesi, kukkuvad puud või ka inimese tegutsemine. Ka tuuled võivad Maa laulma panna. Eks ole igaüks kuulnud tuult undamas ja vilisemas, kui see aknapragudest või puude vahelt läbi tormab. On ka puhutud pudelisuule, nõnda et selles helilainete resonants tekib, mis läbi kuuleme üsna mahedat häält. Mille kõrgust saab vedeliku pudelisse valamise muuta.

Kogu see jutt näitab, kui keeruline on mõista Maa tegutsemist. See, et inimese jalg on astunud igale poole, ei tähenda veel, et me mõistame Maad palju paremini kui suurte maade-avastuste aegadel.

Maal kihutajad

Maa on meie jaoks nii loomulik paik, et ega me ei mõtle selle peale peaaegu üldse. Me ei mõtle sellele, et tegelikult elame ühel pallikujulisel esemel nagu mingi tilluke bakter jalgpallil. Tegelikult oleme maakeraga võrreldes muidugi palju pisemad kui bakter jalgpalliga võrreldes. Kuid üks asi seob meid ometi. Kui jalgpallur palli kõvasti lööb, siis lendab see hirmsa hooga

minema, koguni nii kiiresti kui võivad sõita autod meie teedel ehk siis kiirusega sada kilomeetrit tunnis. Kuid bakter ei taju ometi, et ta sattus elama pallile, mis läbi õhu tormab.

Nii meiegi. Peame ju ometi maapinda millekski, mis püsib. Kõik muu võib liikuda – kiik või jalgratas või puuoks, kuid maa – see on ju ometi paigal. Me isegi kutsume eesti keeles seda suurt palli, seda planeeti, kus me elame, Maaks. Nii nagu kutsume maapinda. Maa on meie jaoks maa, ja selge see, et püsiv ja liikumatu. Ometi reisime me Maa seljas hirmsa kiirusega küll ühte-, küll teistpidi.

Maa ju ometi pöörleb ümber oma telje, kuidas siis muidu tuleb üha uus ja uus päev. Päevaga ehk 24 tunniga liigume me nõnda siis koos maapinnaga muudkui ringiratas. Kui elaksime ekvaatoril, siis liiguksime kiirusega 1700 kilomeetrit tunnis, kiiremini kui tavalised reisilennukid seda teevad.

Eesti on ekvaatorist palju maad eemal põhja poole, ja nõnda ei liigu me nii suurt ringjoont mööda ja meie kiirus on kaks korda pisem, ehk umbes selline, milliseiga reisilennuk sõidab.

Nüüdseks on teadlased välja selgitanud, et Maa ei suuda sugugi vaiki olla. Ta justkui ümised endamisi pidevalt. Mõned arvavad, et üminat tekitavad suured ja võimsad ookeanilained.

Kuid see pole veel kõik. Maa tiirleb ümber Päikese, ja meil ei jää üle muud kui tiirelda temaga kaasa. Aastaga teeme ümber Päikese suure ringi, sest ega siis Maa Päikesele ligemale ega sellest kaugemale liigu. Ja nõnda kihutame sekundis tervelt 30 kilomeetrit edasi. Seegi pole veel kõik. Päike liigub omakorda mööda meie tähtkogu ehk Linnuteed, ja temaga kaasa liigume meiegi oma armsa maaga. Selle kiirus on üle 200 kilomeetri sekundis. Kujutlege ette, et sellise kiirusega jõuab Tartust Tallinnasse vaid sekundiga.

Ja seegi pole veel kõik. Kogu meie tähesüsteem Linnutee kõigi oma peaaegu lugematu arvu tähtedega, mida on nii palju, et iga inimese kohta tuleb peaaegu sada tükki ära, kihutab mööda universumit omasoodu, ja see kiirus on juba nii suur, et ei saa ette kujutadaagi – miljonid kilomeetreid tunnis.

Kuidas me siis sellelt nõnda eri suundades ja nõnda kiiresti tormavalt Maalt maha ei kuku? Eks arvake ära ja räägime sellest järgmisel korral.

Kärt Hellermaa

Mäed

| Kaks mäge ärkavad hommikul, kui esimesed päikesekiired neid paitama tulevad ja õnroosa valgus nende tipud endasse mässib. Nõlvade vahel orus laiub väike linnake, kus inimesed end tärkavas valguses igapäevastele käikudele sätivad. Mäed ringutavad laisalt nagu kaks iidvana meest ja vaatavad porisedes ringi.

ESIMENE MÄGI: Ennäe, inimesed on endale jälle paar maja juurde teinud.

TEINE MÄGI: Ja sõidavad majade vahel autodega edasi-tagasi.

I MÄGI: Jälle on paar elektriposti püsti aetud.

II MÄGI: Jälle uus kraav kaevatud.

I MÄGI: Jälle uus pood ehitatud.

II MÄGI: Näe, üks naine lükkab ostukäru. Näe, ütleb mehele, mida vaja osta. Võtame seda ja seda ja seda ka... See sai eile otsa.... Teeme lõunaks seda... Jääb ehk homsekski...

I MÄGI: Ah, mis sa neid neid nii palju vahid.

II MÄGI (*unistavalt*): Tahaksin ka poodi minna.

I MÄGI: Mis sa seal teeksid?

II MÄGI: Vaataksin, mis seal on.

|| I MÄGI (*pärast väikest pausi*): Ehitavad, muudkui ehitavad...

II MÄGI: Mis neil muud teha.

I MÄGI (*porinal*): Kogu aeg midagi vaja ära rikkuda.

II MÄGI: Ah, inimesed nagu inimesed ikka. Tahavad suuri maju ja kiireid autosid.

I MÄGI: Tahavad süüa ja ilusaid asju.

II MÄGI: Tahavad kuhugi sõita.
 I MÄGI: Sõidavad lennuki ja laevaga.
 II MÄGI: Sõidavad rongi ja bussiga.
 I MÄGI: Miks meie ei taha neid asju, mida inimesed tahavad?
 II MÄGI: Meil pole nendega midagi teha.
 I MÄGI: Me oleme niisama.
 II MÄGI: Me oleme niisama jah.

iii

I MÄGI: Igaüks tahab, et teda kiidetakse.
 II MÄGI: Tahab välja paista.
 I MÄGI: Tahab teistest parem olla.
 II MÄGI: Kas mina olen sinust parem?
 I MÄGI: Ära aja naerma.
 (Mõlemad naeravad, nii et maa väriseb.)

IV

I MÄGI: Nad muudkui mõõdavad üksteist – sina oled selline ja mina selline. Ja aina jagavad – see mulle ja see sulle.
 II MÄGI: Nad pole üldse rahul.
 I MÄGI: Nagu meie oleme.
 II MÄGI: Jah, nagu meie oleme.
 I MÄGI: Nad ei oska. (Ohkab.)
 II MÄGI: Kuidas nad ära ei tüdine.
 I MÄGI: Neil on kogu aeg nagu spordivõistlus.
 II MÄGI: Nagu jalgpall.
 I MÄGI: Anna aga pall ette ja juba nad jooksevad, ähh-ähh.
 II MÄGI: Hea, et meil pole vaja joosta.
 I MÄGI: Hea jah.

V

I MÄGI: Näe, üks naine ootab last.
 II MÄGI: Ja teine sikutab lapsevankrit trepist üles. Tema mees pidi eile komanderingust tulema. Aga ei tulnud.
 I MÄGI: Ta ei tulnud, sest ei saanud lennukile piletit. (Vaikib korra.) Ta on hea mees.
 II MÄGI (pobiseb): Hea mees, hea laps, hea naine...
 Kas mina olen hea mägi? Ähh-ähh... (Naerab.)
 I MÄGI: Inimesed on ikka imelikud.
 II MÄGI: Mõnikord kurjad ja kadedad.
 I MÄGI: Ja mõnikord valetavad üksteisele.

VI

I MÄGI: Inimesed tahavad, et kõik nende moodi oleksid.
 II MÄGI: Nende moodi mõtleksid.
 I MÄGI: Nende keelt räägiksid.
 II MÄGI: Aga meie oleme mäed, mitte inimesed.
 I MÄGI: Me seisame kogu aeg ühe koha peal.
 II MÄGI: Me ei käi kusagil.
 I MÄGI: Aga näeme kaugele.
 II MÄGI: Näeme jah.

VII

I MÄGI: Me oleme nii tavalised. Inimesed ei pane meid üldse tähele.
 II MÄGI: Nad ju käisid siin, mäletad?
 I MÄGI (elavneb): Ah-jaa. Tahtsid meie otsas ronida.
 II MÄGI (mühatab): Ajasid prahti maha ja koperdasid.
 I MÄGI: Ühel külmusid varbad ära.

II MÄGI: Ja teine kukkus jääprakku.
 I MÄGI: Aga sest on palju aega möödas...
 (Pikk paus. Üksnes valgus liigub mööda mäekülgi.)

VIII

I MÄGI: Näitaks neile õige.
 II MÄGI: Näitame jah.
 I MÄGI (hoiatavalt): Kuule, näitamine on inimeste sõna. Me ei näita midagi. Me oleme.
 II MÄGI: Näitame ikka küll. (Natuke riikalt.) Väike vulkaani-purse?
 I MÄGI (rahulikult): Ehh, täna ei viitsi.
 II MÄGI: Ei viitsi jah.

IX

I MÄGI: Ütleme veel midagi. Inimesed ju loevad meie juttu.
 II MÄGI: Ütleme jah.
 I MÄGI: Mina alustan. Või tahad ise?
 II MÄGI: Lase käia.
 I MÄGI: Meie tuleme Maa seest. Jagame tuld ja jääd.
 II MÄGI: Oleme Maa südamelöökide kaja.
 I MÄGI: Oleme muster Maa rinna peal.
 II MÄGI: Oleme Maa särk.
 I MÄGI: Oleme valvurid. Hoiame Maa peal korda.
 II MÄGI: Me mõtleme nagu mäed.
 I MÄGI: Ja räägime mägede keeles.
 I MÄGI, II MÄGI (koos, ümisedes): Oleme teie kodu, teie jõu allikas, teie elu hääl. Teie Emake Maa.
 (Lõpp.)

JANUARIIN

Lembitu mõistatus

#12
12.2007

Kui kiire jõuluaeg oli läbi saanud, ohkas Lembitu ema õnnelikult: "Hea, et nüüdseks on poodides see hullumaja ja tunglemine läbi saanud. Pühade ajal oli täiesti võimatu mõnes poes rahulikult kaupa valida."

Isa täiendas omalt poolt: "Tõesti! Ja ma ei saa aru, miks ei võiks hinnad olla normaalsed. Noh, näiteks 100 krooni, mitte 99,90."

"Eks see ostjate petmiseks on," arvas ema, "99,90 tundub ju ikka väiksem kui 100."

"Praegu on see tõesti nii," teadis Lemps, "aga algselt oli sellistel hindadel hoopis teistsugune põhjus." Milline?

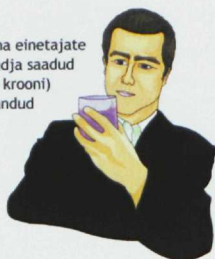
Elmine mõistatus

Elmise mõistatuse lahenduseks on, et kuna einetajate poolt makstud raha peab võrduma ettekandja saadud rahaga, ei ole õige makstud summale (120 krooni) juurde lisada ettekandja poolt taskusse pandud summa (20 krooni)

Kuigi algne arve oli 150 krooni, andis ettekandja tagasi 30 krooni - nii maksid Lembitu isa, vanaisa ja vanaema kokku 120 krooni. Sellest summast sai restoran 100 ja ettekandja taskusse läks 20. Matemaatiliselt: $150 - 30 = 100 + 20$.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.Daagiline@Daagim.net

Mõistatuse tegi Ande

3 Linn, kus õppis kuulus vene luuletaja Aleksandr Puškin, kannab nime

- a) Piiter
- b) Lomonossov
- c) Puškin

4 Hallrästaks kutsutakse ta elukommete järgi ka

- a) paskrästaks
- b) peksrästaks
- c) keksrästaks

5 Tallinna Loomaaia hääni-mamma nimi on

- a) Galina
- b) Polina
- c) Malina

6 Ansambel The Coasters sai oma nime

- a) asukoha järgi
- b) mäenederi nime järgi
- c) lemmiklaulu nime järgi

7 Ajakiri Täheke saab jaanuaris

- a) viie aastaseks
- b) viieteistkümne aastaseks
- c) viiekümne aastaseks

8 Aino Perviku järjekordse Tirilinna-sarja raamatu nimi on

- a) "Krokodill"
- b) "Anakonda"
- c) "Konn"

1 Ekvaatoril elades liiguksime koos Maaga kiirusega

- a) 17 km tunnis
- b) 1700 km tunnis
- c) 79 km tunnis

2 Peterburi lastekirjanduseaja-kirja nimi oleks eesti keeles

- a) Viisuke ja Viil
- b) Kiisuke ja Kiil
- c) Siisike ja Siil

■ Õiged vastused leiad sedasama ajakirja-numbrit tähelepanelikult lugedes! Nende vahel, kes saadavad õiged vastused toimetusse enne 5. veebruari 2010, loosime välja LAHEDAID RAAMATUID!

1
Kus on kõige rohkem vitamiine?
Apteegis.

2
Miks kannavad kirurgid operatsioonil kummikindaid?
Selleks, et mitte jätta näpujälgi.

3
"Ole nüüd tubli poiss, Juku! Kohe võtame su ninast selle paha adenoidi välja!"
"Arstionu, te võtke parem mask eest – ma tundsin teid juba hääle järgi ära!"

4
"Õelge, doktor, kas kümneaastane poiss võib endal ise pimesoolt opereerida?"
"Loomulikult mitte!"
"Kuulsid, Juku! Pane see kohe tagasi!"

5
Jukul avastatakse pimesoolepõletik ja poiss peab minema operatsioonile.
Haiglasse jõudes tunneb poiss muret:
"Õelge, arstionu, kas ma pärast pimesoolelõikust viiulit võin mängida?"
"Muidugi, kulla laps! Juba homme võid viiuli kätte võtta!"
"Tore asi see pimesooleoperatsioon!" mõtleb Juku. "Eluilmaski pole ma

viiulit mänginud, aga pärast lõikust mängin!"

6
"Juku, ma kuulsin, et sa tahad suureks saades arstiks hakata!"
"Varem tahtsin küll, aga nüüd mõtlesin asja üle järele! Nii loll ma ka ei ole, et tahaksin mitu korda päevas vabatahtlikult käsi pesta!"

7
"Ja mille üle sa, Juku, kaebad?" küsib perearst.
"Mul pole muud häda, kui et selg sügeleb juba kolmandat nädalat!"
"Ehk peseksid ta puhtaks?"
"Sellest pole mingit kasu – korra juba proovisin, aga paari nädala pärast hakkas jälle sügelema!"

8
"Hallo, doktor! Mu poeg neelas äsja terve kühvlitäie liiva alla! Andsin talle keedetud vett – õelge nüüd, mida ma veel peaksin tegema!"
"Peasi – ärge tal lähemal ajal tsementi süüa lubage!"

9
"Doktor, paistab, et mu poeg pole päris terve! Ta kaevab päevad läbi liivakastis

koopaid kaevates ega märka isegi kempsu minna!"

"Ärge muretsege – lastele meeldib ikka liivaga mängida ja nad unustavad vahel mänguhoos potile minna!"

"Ega's mina üksi – ta naisele ja lastele ei meeldi see samuti!"

10
"Hallo, doktor, palun tulge ruttu – meie Muki on vist haigeks jäänud!"

"Vabandust, aga mina pole loomaarst, mina ravin inimesi!"

"Mis sellest – ega Muki seda ju ei tea!"

11
Millal võib arst käituda oma patsientidega nagu koertega?

Siis, kui ta on loomaarst.

„Euroopa Liidu rahvad jõule tähistamas“
Anastassia Tsõnakova 3.C

Anastassia Tsõnakova Tallinna Humanitaargümnaasiumist

JÕULUAEG TILSI

Jõuluaeg on kätte jõudnud,
Tilsi kool on pidurüüs,
lumepilved pole sõudnud,
keegi vist need maha müüs.

Päkapikud käivad ringi,
poriseid näen nende kingi,
kahju hakkab nendest mul
ilmaolu päris hull.

Jõuluvanal kingid reel,
ta on siia poole teel,
aga meil ei ole lund –
sellest näeme ainult und.

Raske rege vedada
märjal, mustal maal.
Vaja ümber laduda
kingid autole Jaguar.

Jõuluvana keeras rooli,
lõpuks jõudis Tilsi kooli.
Nüüd on rõõmu, nüüd on lusti,
pole muresid meil musti.

Marko Ootsing, Maie Sakkos ja
Janika Sakkos Tilsi Põhikoolist

***

Juba päkapikud akna taga,
ära sa neid maha maga!
Aknale sa pane kummik,
hommikul seal kommihunnik.

Triin Rammo
Viluste Põhikooli 8.klassist

Tallinna Jõuluturu luulevõistlusel

E-luuletus jõuluvanale

Meil on e-kool ja e-riik,
kuid puudub e-päkapiku liin.
Kui mul e-koolis viis,
kommi võiksin saada siis.
E-ained toidus pole head,
sellepärast vaevan pead.
Kuidas läbi e-programmi
kätte saada päris kommi?

Ekke Janisk
Gustav Adolfi Gümnaasiumi 3. B klassist

Pöder

Pödral on lumised sarved
ja pohlamoosine suu.
Pöder aina kihutab talves,
saatjaks vaid tähed ja kuu.

Päkapiku nõõbid

Päkapikul neli nõõpi
pudenesid eile kööki.
Hommikul, kui pere tõusis,
leiti nõõbid Pontu kausis.

Brita Murd
Tallinna Mustamäe Gümnaasiumi 4. B klassist

Jõuluõhtu

Jõuluvana õhtul käis ja pakid kuuse alla seadis,
mina aga magasin ja tema seda teadis.
Unes nägin jõulukukse ilusat ja ehitut,
Kingipakki, mille sees olid täpilsed lehvikud.
Siis ma üles ärkasin ja nägin kingipakke.
Nüüd ma hüppan suurest rõõmst otsekohe lakke.

Maria Helena Lavin
Rocca al Mare Kooli 4.a klassist

Juuro halb harjumus

Potiste kooli loodusõpetuse õpetaja Juuro oli kirglik suitsetaja. Suitsetamine on teatavasti halb harjumus, aga ka Juuro oli ebameeldiv inimene ning halvad harjumused ja ebameeldivad inimesed käivad tihti käsikäes.

Loomulikult teadsid kõik õpilased, et Juuro suitsetab. Nagu ka seda, kes õpetajatest veel suitsetavad. Suitsuhaisu ju peita ei saa, eriti, kui päevas tõmmata vähemalt poolteist pakki.

Enamus õpetajatest püüdsid laste eest oma suitsetamist varjata, tehes seda kas põõsa all kükitades või koolimaja varjuliste nurkade taga kõssitades. Juuro aga ei teinud oma suitsetamisharjumusest kunagi saladust. Tema arvas, et salatseades muutuvad asjad ainult põnevamaks ja lastele on vaja lihtsalt selges teha, et suitsetamine on kahjulik ning rumalate täiskasvanud inimeste komme.

Õpilastele suitsuhais loomulikult ei meeldinud. Eriti ebameeldivad olid need päevad, mil loodusõpetus oli pärast pikka vahetundi. Pika vahetunni jooksul jõudis Juuro vähemalt kolm sigaretti ära tõmmata ning pärast seda klassi astudes oli konihais ka tagumistes pinkides tugevalt tunda.

Kõnealune päev oligi just üks sellistest. Kell oli just vahetundi helisenud ja 5A klass tormas loodusõpetuse klassi, kui Juuro õue minekuks salli kaela sättis.

„Lähete jälle suitsetama?“ küsis Neve-Rever virinal.

„Jah. Mina olen täiskasvanud pedagoog ja võin oma elu ja tervist rikkuda täpselt nii nagu tahan.“

„Õpetaja, aga kas te peate?“ küsis Cassandra paluvalt särava naeratuse saatel.

„Loomulikult pean!“ oli Juuro endas kindel, „Kui ma suitsu teha ei saa, siis muutun ma vihaseks ja vihasena olen ma väga ebameeldiv. Palju ebameeldivam kui tühine suitsuhais.“

„Te olete alati ebameeldiv,“ pomises Lörbert. Pedagoog seda õnneks ei kuulnud, kuna Lörberti jutt kippus tihti ninaturistamise alla mattuma.

„Õpetaja, aga teeme võistluse,“ pakkus Lembit välja ning kookis taskust välja kaks tikutoosi. „Mul on siin kaks tikutoosi, millest üks on täis ja teine tühi.“ Poiss raputas toose kordamööda ja kõik klassisviibijad võisid veenduda, et ühest oli kuulda tiikkude krabisemist ja teisest mitte.

„Ma panen need toosid enda ette lauale,“ jätkas ta ning asetas mõlemad tikutopsid lauale – tühja paremale ning täis vasakule. „Teie ülesandeks on ära arvata, kumb tikutoosidest on täis. Kui arvate õigesti, olete võitnud ja lähete õue suitsu tegema. Kui aga valesti, siis jäätate see vahetund oma suitsud tegemata.“

„Kas sa tooside asukohti omavahel ära ei segagi?“ küsis Juuro kahtlevalt.

„Ei,“ vastas Lembit, „arvake lihtsalt.“

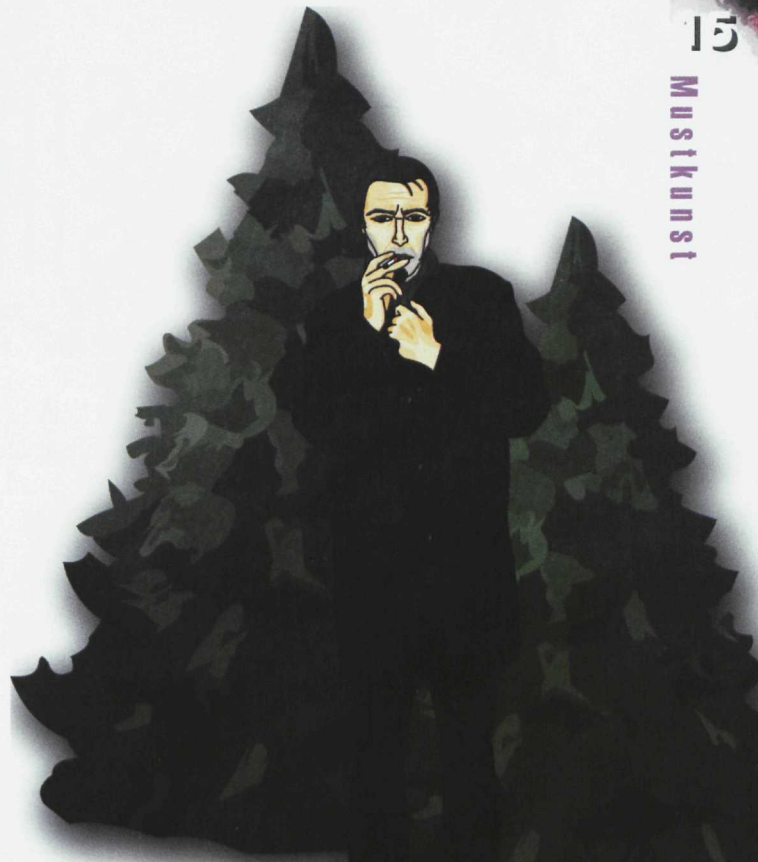
„No sellisel juhul on see kerge,“ oli Juuro endas kindel, „täis toos on vasakpoolne.“

„Olete kindel?“ küsis Lembit. „Kui soovite, võite veel oma otsust muuta.“

Juuro oli endas täiesti kindel ja nii avaski Lemps vasakpoolse tikutoosi, mis oli kõigi üllatuseks tühi.

„See oli mingi sohk,“ jäi Juuro suu lahti, „teeme veel ühe katse.“

„Siis peab panuseid ka tõstma!“ hüüdis Leiger, „Teeme nii, et kui te seekord õigesti ära arvate, võite minna suitsetama, aga kui mitte, siis lubate, et ei tee enam kunagi enne meie klassi tundi suitsu.“

Mustkunst

„No olgu,“ nõustus Juuro, kes tahtis juba väga suitsu tegema minna ja oleks selle nimel vist kogu maa ja ilma kokku lubanud.

Lembit võttis laualt parempoolse tikutoosi ja raputas seda. Kogu klass kuulis, et see oli täis. Poiss raputas ka vasakpoolset tikutoosi ning kõik võisid veenduda, et see oli tühi. Lemps asetas toosid enda ette lauale samadele kohtadele.

Juuro pilk oli tikutopsidele naelutatud ning kui Lemps palus tal arvata, kumb toos on täis, vastas pedagoog kõhklemata: „Parempoolne! Kindlasti! Ma jälgisin neid toose nii pingsalt, et sa ei oleks mingil moel saanud nende asukohti vahetada! Minu võit!“

„Vaatame,“ lausus Lembit ning avas parempoolse tikutoosi, mis kõigi üllatuseks oli aga täiesti tühi.

Juuro vajus lööduna oma toolile kõssi. Terve 5A klass aplodeeris, kuna oli võitnud suitsuhaisuvabad loodusõpetuse tunnid.

Kuidas Lembit seda tegi?

Tegelikult olid mõlemad tikutoosid tühjad. Lembit oli patsikummi abil oma vasaku käe külge, varruka varju, pooltäis tikutopsi peitnud. Kui Lemps nüüd vasakut kätt raputas, oli peidetud tiikkude krabinat kuulda. Seega polnud oluline mitte see, millise toosi Juuro valis, vaid see, kumma käega Lembit seda raputas.

Lemps jälgis hoolikalt, et ta oma vasakut kätt õkiliselt ei liigutaks, sest muidu oleks niisamagi krabinat kosta. Samuti ei kasutanud ta täiesti täis tikutoosi, kuna seal asuvad tikud nii tihedalt üksteise vastas, et krabinat ei ole kuulda.

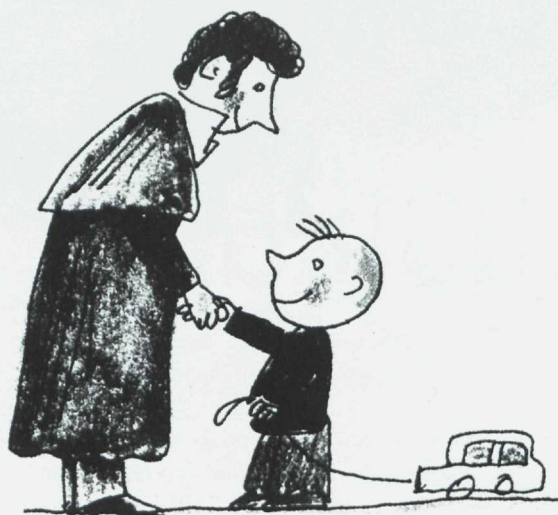

Siisike ja Siil Peetrilinnas

Triibu-Liine käis hiljuti Venemaal, Sankt-Peterburis, ja uuris, mida loevad sealsed lapsed. Keset Neevalinna kohtus ta õnnkombel Siisikese ja Siiliga, kes teatasid, et just nemad teevad koos peatoimetaja Alla Nasonovaga Peterburi parimat

lasteajakirja „Tšiž i Jož“. Eesti keeles kõlab selle ajakirja nimi „Siisike ja Siil“, ning ajakirja veergudel tutvustavad need tragid tegelased igasuguseid lastekirjanduslikke lugusid – nii uhiuusi kui ka vanaaegseid.

Naerev Puškin

Kõige kuulsam vene luuletaja Aleksandr Puškin (1799-1837) veetis oma õpinguaastad Peterburi lähedal asuvas Tsarskoje Selo lütseumis. Tsaarikülalt (nii kõlaks Tsarskoje Selo eesti keelde tõlgituna) sai 1937. aastal – Puškini 100. surma-aastapäeval – luuletaja auks Puškini linn. Võib-olla oled juba lugenud Puškini värssmuinasjutte kuldkalakesest ja tsaar Saltaanist, mis on meilgi ilusate raamatutena ilmunud? Ka tema luuletusi, poeme ja jutustusi on eesti keelde tõlgitud. Poeem „Jevgeni Onegin“ (mida tunneb kahtlemata iga haritud eurooplane) on meil ilmunud Betti Alveri suurepärasel tõlkel.

Kuigi Puškini saatust oli traagiline ja ta hukkus duellil 37-aastaselt, pajatatakse temast tänini lõbusaid lugusid. Peterburi kunstnik ja kirjanik **Leonid Kaminski** võttis nõuks koguda ka koolilaste poolt kirja pandud mõraseid pärleid, mis pajatavad Puškinist ja ta loomingust. Kuna luuletaja olevat olnud vaimukas mees, siis lõbustaksid need kindlasti teda ennastki!

Puškiniga sain ma tuttavaks juba lasteaias.

Puškini ausamba juurde oli kogunenud palju inimesi ja kirjanikke.

Ausambal seisab Puškin hommikumantlis, üks jalg mõtlikult ette sirutatud.

Väikesest peast oli Saša Puškinil väga hea hoidja Arina Rodionovna. Õhtuti pajatas ta Sašale Puškini luuletusi ja muinasjutte.

Noor Puškin luges eksamil luuletust, mis meeldis vanaääd Dzeržinskile väga.

Tatjana juurest koju jõudnud, asus Onegin kirjutama Onegini kirja Tatjanale.

Tatjana näol kujutas Puškin kogu vene naise täidlust.

Kapteni tütar Maša Mironova polnud ilus mitte ainult väljaspoolt, vaid ka seespoolt vaadatuna.

Maša Mironoval oli suur ruuge pats helesiniste silmadega.

„Missuguseid Puškini teoseid sa tead?“
„„Laul kõikvõimsast Oneginist!““

Enne ja pärast raamatusse raiumist

Kuna „Tšiži ja Joži“ toimetust asub sama katuse all kirjastusega DetGiz, siis avaldab lasteaajakiri ka luuletusi ja jutte, mis on kirjastamisel või äsja ilmunud. Näiteks Sergei Pogorelovski värssid on võetud luulekogust, millega tähistatakse tänavu poeedi 100. sünniaastapäeva, Mihhail Jasnov on aga üks tuntumaist kaasaegseist Peterburi lasteluuletajast.

Autogramm

Ükskord ütles õpetaja:
„Lapsed! Homme tuleb meile külla elus kirjanik. Kes tahab saada autogrammiga raamatut, need toogu homme sada rubla.“
Peaaegu kõik tõid. Välja arvatud Ksjuša ja Stjopa. Ksjuša oli haigeks jäänud ja Stjopal oli see raamat juba olemas. Tõsi küll, ilma autogrammiga.
Nähes Stjopa käes raamatut, turtsatas Leenake:
„See on ju ilma piltideta!“
„See-eest aga huvitav!“ vaidles Stjopa vastu.
„Aga millest ta on?“
„Ühest kõhnukesest poisist, keda pätipoisid kiusasid. Aga ta

hakkas sporti tegema, sai tugevaks, ja siis teda enam ei kiusatud.“

Leenake turtsatas jälle.

Samas helises koolikell, ning klassi astus kirjanik.

Terve tunni jutustas mees sellest, et ta oli kunagi kõhnuke poiss ja pätipoisid kiusasid teda. Kuid tema hakkas sporti tegema, muutus tugevaks, ja siis teda enam ei kiusatud.

Seejärel jagas õpetaja õpilastele raamatud kätte, ja kolmanda klassi lapsed võtsid ennast autogrammisappa.

Kõigile kirjutas kirjanik: „Mälestuseks kohtumisest!“

Kui järjekord jõudis Stjopani, ulatas poiss kirjanikule raamatu ja teatas:

„Ma lugesin selle juba läbi. Kingin selle teile oma autogrammiga „Mälestuseks kohtumisest! Stjopa.“

Kirjanik sattus segadusse ja ulatas Stjopale sada rubla.

Sergei Mahotin

Pesen käsi

Poest
ükskõik mis seepi too sa –
olgu sinkjas,
valge,
roosa –,
miks on
vesi
must mis must,
kui seal
käsi
pesin just?

Mihhail Jasnov

Autopark

„Minu isal on Toyota!“ ütles Miša.
„Aga minu omal on Opel!“ ütles Borja.
„Aga minu papsil on Niva!“ ütles Vanja.
„Aga minu omal – Ford!“ ütles Leenake.
„Aga minu emal on žiguli!“ ütles Tanja.
„Meil on ka žiguli!“ rõõmustasid Vitja, Ljovake ja Ženja.
Kui kõik olid hooplemisest tüdinud, lausus Ksjuša vaikselt:
„Aga minu vanaemal on ratastega turukott...“

Sergei Mahotin

Sergei Mahotin kirjutab nii jutte kui ka luuletusi ning töötab Siili-Siisikese ajakirja tegevtoimetajana.

Millest pajatas pliiats

„Pliiats, kas sa kurvastad?
Aina lühemaks ju saad?“
„Vaata parem mudilast:
kunstnik sirgunud on tast!“

Sergei Pogorelovski

Tõlkinud Leelo Tungal

Pildil on Kilingi-Nõmme lasteaiia lapsed (aastast 1969) Tähekest lugemas.

Pool sajandit Tähekest

Esimese Tähekesse kaanepilt (autor Asta Vender)

Jaнварis tähistab oma 50. sünnipäeva meie sõber, veidi väiksematele mõeldud ajakiri **Täheke**. Pole vist eestlast, kes poleks Tähekest peos hoidnud! Need lapsed, kes 1960. aastal ajakirja esimese numbriga lahti löid, on praegu juba vanemate ikka jõudnud.

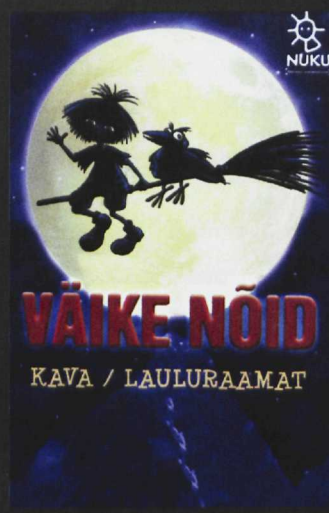
Eialgu olid oktoobrilastele mõeldud Tähekesse leivad ühes kapis ajakirja Pioneeri toimetusega, ning nii ühe kui ka teisega on olnud seotud enamjagu meie lastekirjanikest: Jaan Rannap, Heljo Mänd, Holger Pukk, Helju Rammo, Olivia Saar, Maimu Linna-mägi... Kõiki toimetuses töötanud ei jõua üles lugedagi, kõnelemata veel neist autoritest, kes nende ajakirjade veergudel oma loomingut on avaldanud! Ka enamjagu meie lasteraamatute illustraatoritest on Tähekesse lehekülgedel „käte valgeks“ saanud. Ja Hea Lapse toimetaja oli juba tudengina Tähekesse ja Pioneeri toimetuses praktikal.

Kunagisest suurest toimetusest on saanud nüüdseks väike, aga tubli kollektiiv, kes rõõmustab üha uusi ja uusi mudilasi lahenduste lugude ja värvikate piltidega. Surume Tähekesse peatoimetaja **Ilona Martson-Kivirähki** ja kunstniku **Priit Rea** töökaid käsi! Jõudu järgmiseks poolsajandiks, sõber Täheke!

Lotte sõbrad Bruno ja Albert jõudsid Eestis

Leiuatjateküla Lottest on saanud paljude laste kaisunukk ja mängusõber. Mida aga teeb Lotte siis, kui ta sõber on lasteaias või koolis? Eks igavleb... Küllap kuulsid päkapikud Lotte-nukkude nurinat ja panid koos Mosaici firma rahvaga oma pead tööle. Juba enne jõule jõudis kohale jänespoiss Albert – täiesti uus nukk, kes tõi kaasa ka Lotte suurima sõbra Bruno. Tõsi küll, Brunosid oli siinmail juba varemgi näha, kuid kahjuks ei jätkunud neid enam kõigile lastele, kes kassipoissi kaisutada oleksid tahtnud. Nüüd on kolm sõpra poelettidel kenasti kokku saanud ja loodetavasti leiab enamjagu neist tee Leiuatjateküla väikeste fännide kodudesse! Lottesid, muide, on saadaval kolmes eri suuruses, Brunod ja Albertid on aga praegu kõik keskmist kasvu. Küll jõuavad veel pikkust visata!

Väike nõid tembutab Nukuteatris

Just jõulude eel jõudis Nukuteatrisse väike võluv külaline – väike nõid nimega... **Väike nõid!** **Otfried Preussleri** vahva samanimelise jutustuse ainetel kirjutas näidendi **Wimberg** ning lavastuse kallal asus trikke tegema lausa rahvusvaheline meeskond: režissöör on **Jevgeni Ibragimov**, kunstnik tšehh **Irena Mareckova**, valguskunstnik prantslane **Laurent Maljean**.

Paljud lapsed, kes on näinud samanimelist telelavastust, rõõmustavad kindlasti selle üle, et etendusel kõlab ka Ülo Vinteri – Enn Vetemaa megapopp „**Nõiaelu**“, kuid sellele lisaks on **Kaire Vilgats Jaan Pehki** tekstidele kirjutanud veel hulga laule.

Teadagi on laval terve trobikond riukaid täis nõidu, kes (eesotsas **Marko Matverega**) oskavad teha sellist lärmki, et-et-et, kuid meie hea Väike Nõid (**Iiris Vesik**) pole argpükste killast ning saab vares Abraksase (**Taavi Tõnisson**) abiga kurjusest võitu. Etendus on ühevaatuseline ja sobib vaatamiseks ka mudilastele. NB! Kojusõiduks ei maksa kasutada nõidade luudasid – neid läheb veel Loksperi mäel vaja!

Hallrästas

Hallrästas on rändlind.

Nagu kõik rästad. Aga ometi märkame neid ka talvisel ajal mõnes asulas üksikuna või paarikaupa, sageli aga suuremate salkadena ringi liikumas. Kuni on puudel-põõsastel õunu ja marju, on ka hallrästaid.

Hallrästa talvitusasad asuvad peamiselt Lõuna-Euroopas, aga ometi on neid talvel peaaegu kogu Euroopas liikvel. Üksnes Skandinaaviamaade kliima on neile talvel sobimatu, aga nii Soome kui ka Rootsi lõunaosas kohtab hallrästaid ka talvel. Meil võib hallrästaid talvituda eri aastatel väga erineval hulgal, 1000 kuni 100 000 lindu. See hulk sõltub eelkõige marjade ja õunte saagikusest, eriti pihlakamarjadest. Tänavune sügis oli muidugi saagirohke, nii et küllap liigub ka hallrästaid rohkesti ringi. Aga tõenäoliselt on suurem osa neist rästastest sügisel põhjapoolsetelt pesitsusaladelt saabunud ning meil

suvel nähtud rästad naudivad päikest Vahemere kallastel.

Iseküsimus on muidugi see, kas neid kadestada tasub, sest Vahemeremaades osatakse hinnata hallrästast delikatessina toidulaual, eriti tema rinnaliha. Siinmail seda ohtu pole. Ise oskab aga hallrästas hinnata nii loomset kui taimset toitu. Kevadel ja suve esimesel poolel on ta lihatoiduline, süües vihmausse, limuseid, ämblikke ja muud suupärast. Selle toiduga kasvatatakse üles ka lapsed. Alles suve teisest poolest alates muutub hallrästas marjamaiaiks ning on üks suuremaid kodaedade marjasaagi hävitajaid. Küll hallrästad teavad, mis hea on, maasikapeenas saame sageli kokku.

Ma ei tea, kas hallrästad sellest ka õnnetud on, aga ega rahvas neid tihti õige nimega nimetada ei mõista. Eks ikka kehva linnutundmise tõttu. Sagedamini kutsutakse neid hoburästasteks või pasknäärdeks. Sellenimelised linnud on ju olemas, aga need pole samad, mis hallrästas. Hoburästas on

hallrästast veidi suurem ja tema sulestikus pole halli, pealegi elab hoburästaid meil ligi kümnekordselt vähem kui hallrästaid ning üldsegi mitte kõikjal, vaid eelkõige valgusküllastes männimetsades ja rabamännikutes. Õige pasknäär on aga tuntud lind, hallrästast tüki maad suurem, ning kannab tiival sini-must-valget värvikombinatsiooni. Temaga on Hea Lapse lugeja juba tutvunud.

Kui mina veel laps olin, kutsusime poistega hallrästaid lihtsalt pasakateks. Ja nüüdseks on linnuteadlased andnud hallrästale ka ametliku paralleelnimetuse – paskrastas. Millest see tuleneb? Selleks on täiesti seletatav põhjus, üldsegi pole tegemist halvustava nimega. Ehk on saanud mõni lugejagi hallrästa väljaheidetega pihta? Kui nii, siis ei maksa seda linnule pahaks panna, sest see näitab vaid tema tublidust oma kodu ja laste kaitsmisel. Kui satume tema pesale või pesast varakult lahkunud lennuvõimetule pojale ohtlikult lähedale, ründab hallrästa isaslind meid nagu hävituslennuk ning tulistab justkui kuulipildujast valge kuulirahega üle. Samasuguse “pasaraha” ohvriks langevad ka pesa lähedale sattunud ohtlikuna tunduvad loomad või suuremad linnud.

Nii et hallrästa pesast tasub pigem eemale hoida. Pesa ehitab hallrastas tugevate oksaharude vahele, nii leht- kui okaspuudele, vahel ka mõnele muule tugevale alusele, sest

Nagu kõik rästad, on hallrastas muidugi ka laululind, kuid erinevalt teistest rästastest, ei kuulu laululindude paremikku. Hallrästa laul on võrreldes tema tavapärase rämeda kädinaga suhteliselt vaikne sidin.

see on suhteliselt raske ehitis, mis küll nii seest kui väljast paistab kõrtest punutud poolkerana, aga sisekiht sisaldab arvestatava koguse rasket savi. Munad pesas on oma väljanägemiselt kenad tähnilised, sinakasroheline põhitooniga. Eks kena tähniline on ju hallrastas ise ka, hall on tal vaid pea ja päänipuala. Tiivad on aga kenad kastanpruunid.

Erinevalt teistest rästastest harrastavad hallrästad koloniaalset pesitsemist ja seda tuleb ette ka linnaparkides. Seega on oht hallrästaste pesitsuspiirkonda sattuda ning “kuulipildujatoru” ette sattuda täiesti realne. Sel puhul aitab muidugi pesumasin. Talvel ja varakevadel seda ohtu pole ning siis võib nende lärmakate suleliste tegevust rahulikult jälgida. Nagu kõik rästad, on hallrastas muidugi ka laululind, kuid erinevalt teistest rästastest, ei kuulu laululindude paremikku. Hallrästa laul on võrreldes tema tavapärase rämeda kädinaga suhteliselt vaikne sidin. Kui teised rästad esitavad oma kauneid ja kõlavaid laulupartiisid kõrgel puuladvas istudes, siis hallrästa laulusidinat kuuleme eelkõige lendava linnu suust. Vanarahvas on koguni pajatanud, et hallrastas ja harakas olnud lauluõppimise ajal liialt laisad, et Vanemuise kandlemängu kuulata ning pärast õppinud nad laulmise kandle naginast, kui seda häälede seati.

Hallrästa tavapärasest rämedahäälsel tärinat võib kuulda aastaringselt ning selle järgi on hea lindu ära tunda ka ilma teda nägemata. Kui aga tahame hallrästast nüüd, jaanuaris, kohata, tasub sammud seada paikadesse, kus marja- ja õunapuudelt veel miskit nokka pista.

ten ★ eliisa ★ andrei ★ birgit

HEA LAPS

A night scene in a pond with lily pads and a firefly. In the background, the silhouettes of Disney Princesses are visible. The scene is lit with a soft blue and purple glow.

Walt Disney
PICTURES

PRINTISES JA KONN

EESTI KEELES!

ALATES 22. JAANUARIST

Eesti otsib
superstaari

EESTI OTSIB SUPERSTAARI

anne ★ kene ★ jaanus ★ anis ★ getter ★ ott ★ ma

Hüäänide lasteaias

Triibu-Liine käis hiljuti koos oma hea sõbra Aleksei Turovskiga hüäänide lasteaias. See lõbus lasteaed asub teadagi Tallinna Loomaaias, ja muidugi on onu Aleks hüäänidega juba ammu peal, seetõttu palume tal neist vahvatest loomadest meilegi jutustada.

Ei mingit sugulust koertega!

Kõigepealt pean ütleva, et võõthüäänil on küll välimuse poolest koertega palju sarnasust, kuid see ei tähenda, et nad on omavahel sugulased. Kaslastele on nad lähemal, kuid pole ka seda, vaid on justnimelt ja eranditult HÜÄÄNLASED. See on omaette sugukond.

Imetajate klassis määratakse sugulust väga paljude omaduste ja tundemärkide järgi ning üheks olulisemaks on hambad – hammaste ehitus ja paigutus suus ehk hambavalem. Hüäänlaste kivid on väga omapärased. Tagumised purihambad on neil küll üsna lamedad, aga võimsad ja tugevad. Loodus on need hüäänidele kinkinud selleks, et oleks hea lõigata liha, kõhred ja konte. Nii alumised kui ka ülemised purihambad on ülivõimsad, lõikava servaga nagu metallikäärid, kuid mitte siledad, vaid kolme terava tipuga. Hüääni hammustus on üks võimsamatest maismaaloomade seas üldse: oma kiskjahammaste piirkonnaga hammustades arendab ta rõhku üle 90 atmosfääri ulatuses, temast suuremat rõhku arendab näiteks 5 - 6 meetrine krokodill. Isegi suur valge hai ei hammusta nii võimsalt.

Hoidjad saavad palka kontides!

Tänu sellele, et hüäänid on võimelised pulbriks jahvatama suuri konte, saavad vanemad hüääniprouad (kes on hüäänidel ülemusteks) olla laste juures. Hüäänidel ei ole paljunemise sesoonsust, lapsed sünnivad aasta ringi. Koobastikus on alati mitmes vanuses lapsi, kes vajavad hoidjaid. Võõthüäänide

pojad on küll 12 päeva pimedad, kuid võivad pimedatenagi üksteist lihtsalt tükkideks närida, kuna hambad on olemas. Vanad hüäänidaamid söövad hoidjatööd tehes nii näritud kui ka närimata konte. Noored hüäänid, kes heade jahimeestena kütiivad nii kitsi, rebaseid, saakaleid, putukaid kui konni, toovad „bossidele“ toidu koju kätte – nad kannavad vanaprouade jaoks koobastiku lähedusse kokku tohutult suured kondihunnikud. Kuna tädid toituvad ainult kontidest, siis on nende väljaheited läbinisti valge pulber, mis ei haise, nii et ka koobastiku läheduses olev väljakäik ei reeda hüäänipere elupaika.

Tallinna Loomaaias oleme meie hüäänide jaoks vanatädide eest. Ja hüäänide lasteaias kolm noort asukat, hüäänitar Polina viiekuused lapsed, armastavad oma talitajaid väga. Võõthüäänid on meil nii hästi paljunenud, et siit tellitakse neid paljudesse maadesse, isegi Argentiinasse. Minu Kaunase loomaaias töötav leedulasest kolleeg ei teadnud, et võõthüäänid on väga tublid kaevurid, ja kui mees läks oma hoolealuseid külastama, siis leidis ta end äkki sügavast koopast, silmitsi emahüääni ja selle kolme pojakesega. Koobas oli hästi maskeeritud ja pealt mullaga kaetud... Õnneks ei juhtunud midagi hullu, sest – nagu juba öeldud – hüäänid peavad oma hooldajatest lugu.

Tõsi küll, meie hüäänilapsed kipuvad talitajaid varrukatest ja püksisäärtest sikutama, kuid seda teevad nad vallatusest – nagu mürsikud ikka. Ja muidugi on nad uudishimulikud. Kes tahab selles veenduda, see peaks loomaaeda tulles ära ootama, kuni võõdilised võrukaelad aedikusse jalutama tulevad.

Kassi liikumapanev jõud

Avasõnaks uusaastatervitus! Häid õnnestumisi! Kordaminekuid – **OTSE KÜMNESSE!**

Aastanumber just täpselt selline – **2010** –, et loota saab täppi- ja täkkesseminekuid, kui õiges suunas hoolsasti tegutseda.

Aastaplaanist. Eesti Südameliit alustab jaanuarist UUT LIIKUMISJUTTUDE sarja, kus peategelasteks on loomad, meie tegusad liitlased loodusest, kelle liikumisharjumustest leiab rohkesti häid ideid. Loomade käitumises näeb malle, mille eeskujul saab inimenegi ennast suure istumisajastu ohtude eest kaitsta.

Kas Sina oled kokku arvanud, mitu tundi ööpäevast möödub Sul istuvas asendis? Mitu tundi kulub Sul kõikvõimalike ekraanide taga istumisele?

Liikumine on loomumane. Nii inimesele kui loomale on liikumistarve looduse poolt antud loomusund. Kui liikumist liiga vähe, kängub kasv ja pidurdub areng. Näiteks metskassil, kel eluspüsimine otseses sõltuvuses ta liikumissuutlikkusest, on nii lihased kui ka aju suureõõtmelisemad, võrreldes kodukassiga. „Diivanikiisud“ – mandumisohus!

Loomad liikumiseeskujudeks!? Vastupidavus-, osavus- ja tugevusõpetajatena on mitmed loomad lausa asendamatud. Kes poleks imetlenud, kuidas ahv puul ronib, ripub, hüppab, öötsub, pea alas- või ülespidi, oma liikumislustiga kogu karja nakatades! Inimene arvatakse olevat samuti ahvist arenenud ja kord sügavas minevikus puu otsast alla tulnud, kuid puu otsa ronimine on tänapäeval enamusele meist ülejõukäiv. *Kuidas on puu otsa ronimisega Sinul?*

Imetlusväärne on kassi võime säilitada keha tasakaal äärmuslikeski olukordades. Kass kukub alati käppadele. Kass on osav katustel kõndija ja ülisav tasakaaluhoidja.

Hommikvõimlemiseks – 2 KASSI-HARJUTUST:

A. Sirutused-venitused käe-ja jalalihastele. Kassitarkus on sirutada ja venitada ennast kohe pärast voodist väljaastumist. Igal hommikul, esimene tegu! Kass ei lähe unejärgselt ealeski enne liikvele, kuni pole eelnevalt oma esi- ja tagajäsemid sel kombel tööasendisse viinud. Kass oskab keha liikumahakkamiseks „vinna tõmmata“ ja lihaseid eelsoojendada! Lihaseid on kassil 517. Neist 30 näiteks kõrvade liigutamiseks.

B. Hääletu kassikõnd – neljakäpukil hääletu käimine, tistes kõndides paremat kätt-jalga ja vasemat jäsemepaari vaheldumisi ühekorraga. Üksnes kass, kaamel ja kaelkirjak kõnnivad sedamoodi.

Vahetunnimänguks –1 KASSIJOOKS

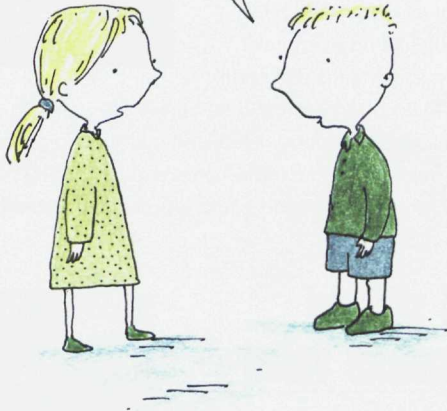
Käed asetatakse maha ja üks jalg tõstetakse sabana taha. Nõnda kolmekäpukil joostakse kokkulepitud piirini. Saba vertikaalselt püsti kõnnib muide üksnes kodukass. Metsik kass käib saba sorgus või horisontaalselt.

Ootame ideid – joonistusi ja jutte kasside liikumistarkusest kuni **5. veebruarini 2010**. Preemiad!

NOH, KÄISID HAMBAAARSTI JUURES ÄRA? KAS HAMMAS IKKA VEEL VALUTAB?

MA EI TEA. ARST.....

näriline

Riigi-
kogu

Iris
makse-
vahend
maailma-
jagu

Edgar
Degas

Tallinna
Autobussi-
koondis

laotud

küttepuud

Artur

kukkur-
karu

mäestik
Euroopas

kõrbelaev
õppeaasta

Oskar

tonn

liiter

rühm

õhtutaeva
puna

tee augud

sisse

kaaren

jõud, jaks

härri

inglise keeles

tennisemängu-
vahend

Gerd
Kanter

puhkpill

mineraalne
maitseaine

hoovis,
väljas

ork

Albert
Einstein

aar

käbi-
kuningas

...kunst
(pildid)

aasta

puu haru

Inglismaa
pealinn

terri-
toorium,
piirkond

Laura

Joonas

Siim

linnast
välja

Bob Dylan

3 × täht

pallaadiumi
sümbol

meeter

Vääna-
Jõesuu

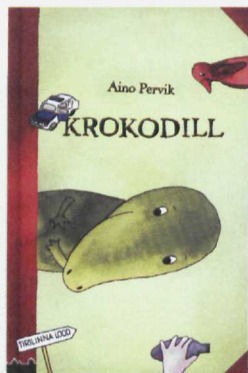
Vastus saada toimetusse! Parimatele lahendajatele muusikaline auhind!

Päris krokodill Tirilinnas!

Aino Perviku Tirilinna sari, mida annab välja kirjastus **Tammerraamat**, täienes veel ühe uue ja põneva raamatuga. Uskuge või mitte, aga Tirilinnas, mis pole üldse mingi troopiline paik, vaid üsna meie väikelinnade sarnane koht, elab krokodill! Mõtlete küll, et midagi hea sellest tulla ei saa – aga näe, tuli vahva ja põnev juturaamat, millele joonistas pildid **Anu Kalm**.

* * *

Krokodill lamas liikmatult nagu puuront.

„Huvitav, kas ta liigutab ka?“ küsis Jaap. „Äkki on juba surmud?“

Jaap leidis maast pika oksatoika ja togis sellega krokodilli.

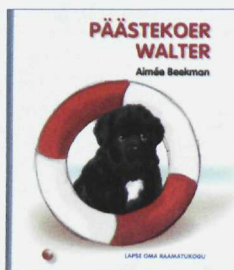
Krokodill ei teinud alguses väljagi. Aga kui Jaap toikaga ta lõugu puutus, libistas krokodill end vette ja kadus.

„Hull oled!“ ütles Max. „Ta oleks võinud kallale hüpata! Ma ühes filmis nägin, kuidas krokodillid mehe vee alla kiskusid. Ainult vereloik tõusis pinnale.“

Walterist saab päästekoer

Aimée Beekmani „Päästekoer Walter“

jutustab mustast kutsikast, kelle unistuseks oli saada Kanada karuks, kes kärestikul kalu püüab. Aga nagu inimestel, nii ka koertel ei pruugi alati unistused täide minna. Kuid täitumatud unistused võivad asendada hoopis uute ja huvitavamatega!

* * *

Lõpuks sai talv läbi. Valterist oli pikkade kuude jooksul koolitatud päästekoer, kes oskas aidata hättasaanud nii vee all kui ka vee peal.

Suvel leidsid Kati ja Walter töökoha rahvarohkes supelrannas vetelpäästjatena. Neile anti selga punased vestid, et nad oleksid kõigile eemalt nähtavad.

Kuidas Walter oma auväärt töökohal hakkama saab, seda lugege juba raamatust. „Päästekoer Walterile“ joonistas pildid **Valdek Alber** ja raamatu andis välja **TEA kirjastus**.

Kriibik seikleb ja sekeldab

Kassisõpru peaks rõõmustama kirjastuse **Tänapäev** ilmutatud „**Kass Kriibik**“. Jutu autor **Tiia Selli** pajatab selles kiisust, kes oli sündinud lapiline nagu lapitekk ning kellest sai kingitus väikesele Kaiale. Kahjuks aga oli kingitus ka tüliõunaks peres, kus ema kassist eriti lugu ei pidanud. Kriibik oli muidugi ka paras vigurvänt, kes kogu aeg midagi korda saatis. Kriibiku rohketele seiklustele joonistas lõbusad pildid juurde **Kadi Kuremaa**.

Vanad sõbrad uute kaante vahel

Meie lugejad mäletavad kindlasti Heas Lapses ilmunud **Kristiina Kassi** lugusid Ingest ja tema vennast Peetrist. Küll otsisid nad aardeid, küll mängisid kummitusi, küll vaaritasid lusikates lutsukumme, millest üks murdis laste isa esihamba pooleks. Need lood – ja veel mitmed muudki – on nüüd ilmunud **Tänapäeva** kirjastuse kaudu raamatus pealkirjaga „**Peeter ja mina**“. Kristiina Kassi joonistusedki on niisama lõbusad kui lood ise ning tõstavad kindlasti tuju ka siis, kui jutte loetakse juba teist või kolmandatki korda.

* * *

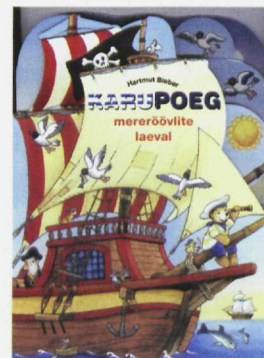
Emä ootas kannatlikult voodis, kui me „Ta elagu“ lauldes uksest sisse astusime, isa lillekimbu, Peeter tordi ja mina meie mõlema kaartidega.

Emä teeskles üllatumist, aga päris ehtne üllatus oli talle see, kui Peeter vaibaääre taha komistas ja kuuma tordi kõige vedela koorega tükis talle otse sülle pillas.

Niimoodi tagantjärele mõeldes on muidugi hea, et tordi pillas emä sülle Peeter ja mitte mina. Aga niikuinii poleks seda keegi söönud, sest isa oli taigna hulka päris palju pipart seganud.

Karupoeg õpetab laevatarkusi

Kirjastus **Varrak** jätkab kaunite karupojaraamatute avaldamist. Raamatus „**Karupoeg mereröövli laeval**“ viib onu Paul mesikäpahakata tise vanaaegset purje laeva uurima.

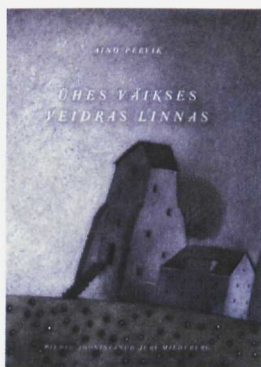

Kes siis piraadilaeva uudistada ei tahaks – seda enam, et piraatide asemel on karupojal seltsiks teised mõmmid, ainult et nad osavasti mereröövliks maskeeritud. **Hartmut Bieberi** ilusate ja humoorikate piltidega raamat jagab mudilastele teadmisi piraatide ja nende laevade kohta.

Palju veidraid linlasi

Aino Perviku raamat „Ühes väikses veidras linnas“ on mõeldud ilmselgelt palju suurematele kui tema Tirilinna lood. **Jüri Mildebergi** isikupärase, tumedates toonides ja veidi karikatuursete illustatsioonidega raamat kirjeldab NummiPea nimelise linna elanikke, kes kannavad omapäraseid nimesid: härra Lugemishull, preili RõõmuRaasuke, Härra PoleHullu... Igaühest neist pajatab kirjanik ühe loo, millest ükski pole kõige tõsisemate killast.

* * *

Proua KummiPeal oli mõnusalt järeleandlik pea, mida sai igale poole venitada. Eriti hästi venisid proua KummiPea kõrvad. Aga vabalt võis võtta kinni ka näiteks proua KummiPea ülemisest või alumisest huulest ja tõmmata see kuni varvasteni välja. Ja muidugi sai proua KummiPea nina tirida nii pikaks, kui iganes soovi oli.

Kuidas elu NummiPea linna veidrikud omavahel hakkama said, sellest lugege juba raamatust, mille andis välja kirjastus **Tänapäev**.

Miriامي uued sekeldused ka DVD-l!

Kõik need, kes lustisid suvel ilmunud Miriami lugudega kaasa tulnud piknikuplaati vaadates, saavad nüüd Nukufilmi Miriami ja ta lõbusa perega lähemalt tutvust teha: ilmunud on nukufilmide DVD „**Miriامي lood**“, millel tervelt **7 filmi** peal! Nukufilmidel on erinevad režissöörid, stsenaaristideks aga kõigil **Leelo Tungal** ja **Peep Pedmanson**. Muide, **Päevalehe Kirjastus** on välja andnud ka „Miriami värvivihiku“, mille kallal saavad käe valgeks (või ka punaseks või siniseks) ka kõige pisemad.

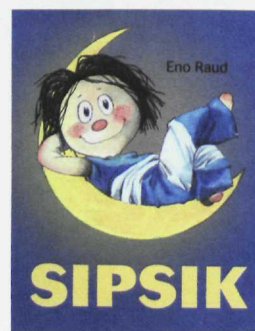
Tõnu Raadiku ja Musamari meeleolukas lauluplaat

Tõnu Raadik on väga mitmekesine mees: tal on nii näitleja- kui ka heliloojarahidus ning pilli mänginud ja laulnud on ta õige mitmetes ansamblites. Kindlasti on Tõnu oskust lahedaid ja meeldejäävaid lastelaule kirjutada lihvinud ta esimesed tööaastad nukuteatris. Just jõulude eel valmis Tõnu Raadiku uus lauluplaat „**Jõuluvõlu**“, mille tosin laulu sündis koostöös lastelaulustuudio **Musamari**. Lisaks lastele esinevad plaadil veel paljude lemmik **Kristjan Kasearu** ja kitarrist **Tiit Kõrvits**. Väikeste solistide nimesid lugege juba plaadikaanel!

Igihaljas Sipsik

Eno Rava „**Sipsikut**“ lugesid huviga juba teie vanaisad-vanaemad. See kombeka laiatribulise kombineesooniga kaltsunukk sai oma kuju teiselt eesti lasteklassikult – **Edgar Valterilt**. Vahepeal on laste mängudes nii mõndagi muutunud – juurde on tulnud kastide kaupa elektroonilisi mänguasju, teleka- ja arvutimängudest rääkimata. Kuid Sipsiku lood on endiselt au sees. Hiljuti andis kirjastus **Tammerraamat** välja „Sipsiku“ uustrüki. Kõvade kaantega kaunis raamat peab loodetavasti vastu seni, kuni te ise lapsevanemateks saate!

* * *

Ühel päeval läks Mart vanaema juurde ja ütles: „Anul on varsti sünnipäev.“

„Jah,“ vastas vanaema. „Anu saab varsti viieaastaseks.“

„Ma tahan talle sünnipäevaks midagi teha,“ ütles Mart. „Ma tahan talle ilusa nuku teha.“

„Tee siis nukk,“ ütles vanaema.

„Aga ma tahan kohe päris nuku teha,“ ütles Mart. „Mitte mingisuguse paberist.“

Vanaema oli nõus Mardile näitama, kuidas päris nukke tehakse.

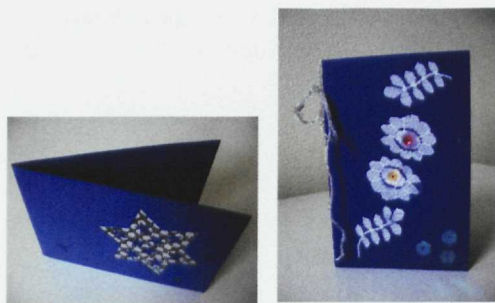
Kuula ja laula kaasa!

Menu Kirjastus pani samade kaante vahele **Priit Pajusaare** 20 lahedat lastelaulu ja lisas laulikule ka lustaka CD. Kes soovib, võib Laulukaruselli lastele kaasa laulda, ning kellel hääl ära, see võib Henno Käo, Kalju Kanguri, Leelo Tungla ja Evelin Samueli värsse ka noodi alt lugeda. Plaat-raamatu kunstnikuks on Joonas Sildre.

Talviseid õnnitluskaarte Jäälilled

Imekaunid on jäälilled aknaklaasil. Need on tõelised looduse kunstiteosed oma peente joonte, kaunite mustrite ja sädelusega. Valmistagi oma talviseid õnnitluskaardid jäälilledele eeskujul, kasutades kaunistamiseks pitsi ja koogisalvrätikuid. Lõika välja õied või üksikud õiedetailid. Nendest moodusta kaardi alusele jäälilli meenutavad mustrid. Kaunistuseks kasuta erikujulisi litreid. Kui sul on sisselõikega topeltkaardi alus, siis võiksid sisselõike katta pitsiga või ka tülliga ja sellelegi kleepida litreid.

Kokka isel

Banaaniburger

Vaja läheb:

- 2 rukkipala viilu
- 1 banaan

Koori banaan ära ning lõika paksemateks ratasteks. Aseta banaaniviilud kahe rukkipala vahele ning ongi toitev burger valmis! Kui sulle maitseb, võid rukkipala viilude vahele määrada ka veel mõnda magusat kreemi või maapähklivõid.

Imelihtne hernesupp

Vaja läheb:

- 1 pakk külmutatud rohelist herneid
- 1,5 tk kõögiviljapuljongi kuubikut
- 2 - 3 kruusitäit vett
- Paar saiaviilu röstimiseks

Võta pott ning vala sinna 2-3 kruusitäit vett. Pane pott kuumale pliidiile ning oota, kuni vesi keema läheb. Vala keevssea vette külmutatud herned ja kõögiviljapuljongi kuubikud. Sega korraks läbi ning lase hernel umbes 10 minutit podiseda. Samal ajal võta paar saiaviilu ning rösti need röstris krõbedaks. Seejärel lõika röstsaiaid ribadeks. Neid saad hiljem supi sisse kasta. Kui herned on pehmed, võta pott tulelt ning võid paluda ka mõne suurema pereliikme abi, et püreestada käsikseriga supp mõnusalt kreemjaks püreesupiks. Kosutav ja maitsev kõhutäis.

Järgmine retsept on nii lihtne, et natuke häbi on seda isegi retsepti pähe esitada, kuid teinekord ei tulegi nii lihtsa asja peale.

Superlihtne võileib

Vaja läheb:

- 2 rukkipala viilu
- Margariini
- Tomatit
- Kurki
- Soola
- Salatileht

Määri rukkipalaviiludele margariini. Lõika tomat ja kurk ratasteks ning asetage need kahe viilu vahele koos salatilehega. Soovi korral võid peale raputada ka natuke soola. Ongi värskendav võileib valmis!

Järgmisel kuul oleme juba sõbrapäeva lainel.

Ja ongi jõulud ja eelmine aasta mööda saadetud. Sellest pole aga midagi hullu, sest nüüd võib juba vaikselt-vaikselt kevadet oodata. Kes meist ei igatseks Päikest ja valgemaid päevi? Usun, et saite jõulude ajal kõvasti kõhud head ja paremat täis söödud. Seekord pakun teile kokkamiseks midagi kerget ja värsket ning imelihtsat. Tean, et nii mõnigi laps ei armasta eriti hernesuppi. Samas tean ma ka lapsi, kellele hernesupp väga meeldib. Traditsioonilise hernesupi tegemine võtab tavaliselt üsna kaua aega, kuid mina pakun välja ühe eriti lihtsa ja kiire hernesupi retsepti, et ikka mängimiseks ja lõbutsemiseks ka aega jääks!

Mida panna lõunakarpi

Seekordses sööginurgas tutvustan jälle ühte võimalikku lõunakarpi sisu. On ju jube, kui kõht keset koolitundi äkki korisema hakkab ning midagi süüa kaasas ei ole. Mõtlesin, et oleks vahva, kui oleks üks magus ja üks soolane võileiva retsept. Banaanivõileiba proovisin esimest korda puhtjuhuslikult, kui olin rannas ning kõht oli karjuvalt tühi ja mul kotis midagi peale rukkipala ja banaani ei olnud.

Johanna Vooremaa Pelgulinna Gümnaasiumist

Koolislang

Tere! Minu nimi on Liisa Lotta Tomp ja ma käin Pärnu Kuninga Tänavas Põhikoolis 7s klassis. Siin on ühe mu päevaga kogutud slängisõnad (kui tegeleks sellega mitu päeva, siis saaks rohkem).

Terw, ciao, zauh – tere
 eit, plix, gurl, tutt – tüdruk
 poika, kotlet – poiss
 tips, pihv, tibi, tsikk – beibe
 GF – tüdruksõber (girlfriend)

BF – poiss-sõber (boyfriend)
 LOL – valju häälega naerma (lots of laugh)
 Mt? Mis määzad? SUP? (what's up) – mis teed?
 lampi panema – segast juttu rääkima, mis ei puutu teemasse
 tatti panema, ila panema – suudlema
 tatt, tiit – väike laps
 mutt, emps, emm, mamps – ema
 paps, papi, iss – isa
 esivanemad – ema ja isa
 vanks – vanaema
 mesi – kalliskallim (sõnast honey)
 ramps – raamatukogu
 onn – maja

õppealajuss – õppealajuhataja
 küssa – küsimus
 musa – muusika
 papp – raha
 koidula, sota, sott – sada krooni
 tonn – tuhat krooni
 tuhatnär – isik, kellel on 1000 krooni
 linnuraha – 500 krooni
 kronts – 1 kroon
 alko – alkohol
 savu – suits
 orks – orkut.com
 telku, telkar – televiisor
 aint – ainult
 tunnikas – tunnikontroll
 kontra – kontrolltöö
 roffima – varastama
 laavima – armastama
 BFF – parimad sõbrad igaveseks (best friends forever)
 FF – sõbrad alati (friends forever)
 ment, pollar, polka – politsei
 klemm – tüüp
 pügala – juuksur
 lokilammas – loksik juustega isik
 lõng – juuksed
 nohkar – nohik
 tuupur – isik, kes kogu aeg õpib
 prill – prillidega inimene
 sünnna, sünkar – sünnipäev
 pastlad, papud – jalanõud
 kossid – jalanõud
 kotsakad - kotsakingad
 musakool – muusikakool
 rollu – roller
 kõrvakad – kõrvaklapid/kõrvarõngad
 suht – suhteliselt
 lähen koitsa – lähen koju
 peni, krants, kutsu, aua – koer
 sõps – sõber
 ns – niisama
 patka – paadisild
 kohuke – blondiini ajudega brunett
 kõnn – lühike isik
 naerukad – naerukrambid
 fätti – paksuke (tuleb inglisekeelsest sõnast fattie)
 lammas, pelmeen – lollike
 suva – vahet pole
 suvhkar – vahet pole
 cool, änx, kihvt, kift, vinge, äge – lahe
 peksukeskus – Pärnu keskus
 rott – varas
 kikukas, kihvakas – vanne
 prükkar – prügikoll/prügikast
 sombi, somm – soomlane
 venku – vene keel/venelane
 Vä? We? W? – või
 norm – normaalne
 läppar, läpakas – läptop, sülearvuti
 SHHH – nii naljakas (so ha-ha-haa)

Andre Laurimäe Jõgeva Ühisgümnaasiumi 4. B klassist leidis niisugust kooližargooni.

Kle – kuule
 irv – naljakas
 koss – korvpall
 jalka – jalgpall
 võrk – võrkpall
 rasv – rahvastepall
 pass – sööt
 lakker – proff
 onkel – onu
 klemm, oma jope – sõber
 putitamine – remontimine
 loivama – kõndima
 lesta tõmbama, varvast tõmbama – ära minema
 tõmba uttu, lase jalga – mine ära
 lippa, võta jalad selga – jookse kiiresti
 udupea – rumal
 jäts – jäätis
 tots, sill – tüdruk
 mussa – muusika
 auts – ai
 lobi – söök
 hillud – riided
 friik – hull

Ja selline on Orava Põhikooli 5. klassi koolislängikogu.

Sauki, tsauki, tsäu! – tere!
 tänks – tänan, aitäh
 nõks – vihje
 You (jou), touks! – tervitus
 änks, änksa, cool – lahe, äge
 ups – oih
 oki-toki – olgu, kõik korras
 olks, OK, oo-ko, tavaiks – olgu
 kaks viis – 25
 pliis – palun
 päss – imelik inimene; keegi, kes teeb midagi imelikult
 jh, daah – jah
 pull – naljakas
 kümpa – kümme (tuhat)
 hindu – see, kes naerab
 kann – väike
 Kuis kulgeb? – Kuidas läheb?
 mega – väga
 sojja, sota – 100
 jaiks, väka – midagi vastikut
 kreisi – hull
 Meh? – Mida?
 Mida muffi?; Mis asa? – Mis asja?
 Wazzup, Vatsap? – Mis toimub?

Hot Wheels

Neli ratast saanil all, viies pihus juhtijal!

Tohoh, seekord polegi Barbie 't pildil?! Ärge muretsege – ega tali jää taevasse ega Barbie peidikusse! Mõttesime, et aasta algus võiks olla väheke teistsugune – ei tahaks öelda, et mehisem, sest tänapäeval on paljud õrnema soo esindajad autoroolis vaat et meestest kangemadki – aga seekord ehk saavad poisidki sõna sekka öelda.

Meie seekordne ülesanne on nimelt seotud **masinatega**. On ju teada, et ilmataat teeb igasuguseid tempe – mõnel talvel hoiab

lumekoti suu kadedalt kinni, mõnikord aga puistab lund kõigil suud-silmad täis. Aga kes on kavalam kui kahejalgne?! Niisiis oleks vahva, kui sehkendaksite üles sellise auto, millega oleks mõnus sõita igal pool ja igasuguse ilmaga: minna suvel rappa mustikale ja sõita talvel läbi mehekõrguste hangede!

Ootame teie automõteteid toimetusse **5. veebruarini 2010!** Parimatele autoleiutajatele auhinnaiks automudelid Rimonnelt! Peapreemiaks on aga väike autorada!

RAHMU

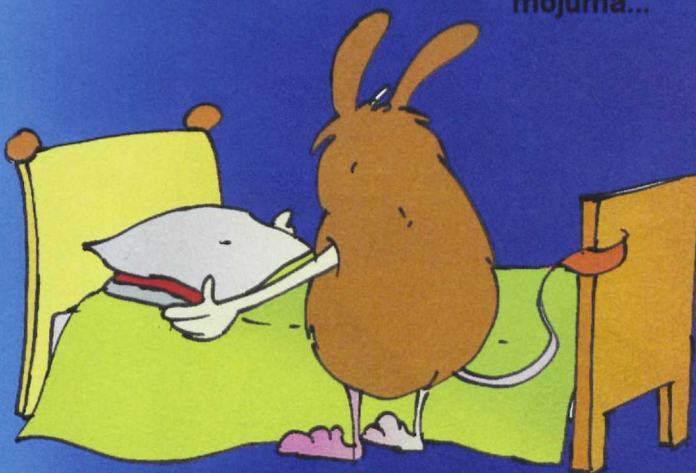
REETMÄNGEL - LUGU

täiesti võimatu on seda teksti pähe
õppida..

!!!

raamat padja all magamine pidi hästi
mõjuma...

...ärkad hommikul ja kõik on peas...muidugi, kui
õnnestub magama jääda.....

Uue aasta uhinued paetismid

- ☹️ Kõige kiiremini tõusevad ametiredelil tuletõrjujad.
- ☹️ Jõuluks saab kuusikust laasik.
- ☹️ Jõuluvana majas habemega nalju ei räägita.
- ☹️ Ennem mustad jõulud kui punased näärid.
- ☹️ Ka halval ajal öeldakse head aega.
- ☹️ Kiilaka eelis on see, et pole vaja helkurit kanda.
- ☹️ Tahad omale sõpra leida, siis mine rukist lõikama.
- ☹️ Need inimesed, kes silma ei jää, jäävad kõrvale.
- ☹️ Kui soovid, et tütarlaps sinust kõvasti kinni hoiaks, siis vii ta mootorrattaga sõitma.
- ☹️ Kirikukoor laulab nii nagu jumal juhatab.
- ☹️ Lasila koosneb kolmest noodist.
- ☹️ Istuvale töötajale ei istunud töö.
- ☹️ Neeger läks vihast siniseks.
- ☹️ Klassikursust kordama jäänud õpilane hakkas koju minnes viisi veeretama.
- ☹️ Poleks õun Newtonile pähe kukkunud, polekski inimkond teada saanud, millega ta vastu pead sai.
- ☹️ Emakeele tunni pärast kutsuti isa kooli.
- ☹️ Poistele sobib poksi nagu rusikas silmaauku.
- ☹️ Brasiilias on sambakarneval, meil sambatsirkus.
- ☹️ Hindadest on enim langenud eluhind.

Teadmisterakesi laiast ilmast

- ☹️ Kui koer hakkaks rääkima, kaotaks inimene oma viimase sõbra.
- ☹️ Tark ei ole mitte see, kes palju räägib, vaid see, kes palju teab.
- ☹️ Kuupiletiga saate kauem sõita, kui sõidate oma peatusest edasi.
- ☹️ Kes kogu päeva töötab, sellel pole aega raha teenida.
- ☹️ Pessimist on see, kes kannab üheaegselt nii trakse kui ka püksirihma.
- ☹️ Kerge on teiste peale mõelda, kui mõtled neist ainult halba.
- ☹️ Seni, kuni pole abi palunud, on kõik inimesed head.
- ☹️ See, kes midagi ei tea, usub kõike.
- ☹️ Mitte kõik, kes teretavad, pole sõbrad.
- ☹️ Linnades ei jätku õhku sellepärast, et õhk pumbatakse autokummidesse.
- ☹️ Päeva jooksul teevad enim lollusi need inimesed, kes tõusevad vara ja lähevad hilja magama.
- ☹️ Kui olete metsas eksinud ja teil puudub kompass, siis oodake sügis ära, sest linnud lendavad lõunasse.
- ☹️ Mida kõvem või, seda pehmem leib.

Üks pahupidi printsessilugu

Printsessidest on muinasjutte jutustatud palju. Mõnikord päästab õilis rüütel kaunitari tulsülgava lohe või siis õela nõia küüsis. On ka lugu, milles printsess suudleb konna, kes oli tegelikult loitsu läbi selliseks moondatud üllas prints, kellega koos see printsess siis edaspidi õnnelikult aegade lõpuni uhkes lossis elada sai.

Aga uues eestikeelses multikas „Printsess ja konna“ läheb see lugu natuke teistpidi. Iludus Tiana (Sandra Uusberg) suudleb konna (Märt Avandi), kes... jääb konnaks edasi. Veelgi hullem, Tiana ise avastab hetk hiljem silmi avades, et ka temast on saanud krooksuja, kelle varvaste vahel pesuehtsad ujulestad!

Esimese ehmatus järel end kogudes saab printsessile selgeks, et see teine konna ongi tegelikult prints nimega Naveen, kes sattus kurja nõia (Mait Malmsten) küüsi. Ainus, kes kahte noort aidata saaks, on loitsumeister Mamma Odie (Anu Lamp), aga tema juurde jõudmiseks tuleb konnaapaaril ette võtta

meeletu seiklusrikas teekond täis lugematuid ohtusid, naljakaid kohtumisi ja mõndagi muud. Rohkete lauludega filmile kinkisid oma hääle Tanel Padar, Peeter Oja, Emil Rutiku, Jaan Rekkor ja paljud teised.

Veebruarikuus ootab kinosaalid seiklusjanulisi filmisõpru kohtumine ühe hulljulge poisiga filmis „Percy Jackson ja välguvaras“, aga see on juba teine jutt.

Järgmise korrani!

Kinokuju

Ilus torn?

Palun pakkige sisse!

Meie Paksu Margareetat või Pikka Hermanit vaadates pole vist kellelegi veel pähe tulnud seda kaubaks teha. Niisama raske võiks olla ka näiteks Pariisis asuva Eiffeli torniga äritseada. Aga võta näpust: sellega sai hakkama nutikas pettur nimega Victor Lustig, kes oli 1925. aastal lehtedest lugenud prantslaste kurtmist selle üle, et sõjast räsitud riigis on selle võimsa ehitise hooldamine Pariisi jaoks liiga kalliks läinud, ning võttis kätte ja müüs torni maha vanarauakaupmehele André Poissonile. Lustig sai ärimehelt sularahas kopsaka rahasumma ja põgenes Viini. Tüssata saanud Poissonil olid aga silmad nii häbi täis, et ta ei julgenud kelmusest isegi korralvuritele teatada. Lustig ootas veidike aega ja tõttas siis Pariisi tagasi, et Eiffeli torn uuesti letile lüüa. Seekord müügitrikk tal enam ei õnnestunud, kuid karistusest oskas mees siiski lustilisel eemale hoida.

Arhitekt Gustave Eiffeli (1832 – 1923) nime saanud Eiffeli torn püstitati Pariisi maailmanäituse puhuks, mis korraldati Prantsuse revolutsiooni 100. aastapäeva auks. 300 meetri kõrguse torni vundamenti hakati rajama 1887. aastal ja algul sai see „raudne leedi“ paljude prantslaste karmi kriitika osaliseks. Arvati, et kuna torn linnamiljöösse ei sobi, siis viiakse see hiljemalt 20 aasta pärast teise kohta. Mullu tähistati torni 120. sünnipäeva – ehitis avati küllastajatele 15. mail 1889. Nüüdseks on Eiffeli torn saanud Pariisi tunnusehitiseks ja seda pole kuuldavasti plaanis ei nihutada ega ka müüa. Ning kui mõni uus Lustig võtakski müügiaktiooni ette, siis vaevalt ta enam ostjaid leiaks!

Hiiglane kaotas kummikud?

Prantsusmaal, Loire'i jõe ääres asuva Riveau' lossi aias vedelevaid hiiglkummikuid imetledes võiks arvata, et lossiaednik pole keegi muu kui mingi muinasjutuhiiglane. Sellised jalavarjud kulunuksid ehk meie Kalevipojale Peipsi taha minnes marjaks ära! Kuid lähemal uurimisel selgub, et Kalevipoeg oleks kummikuid ostes kõvasti petta saanud: nimelt on mõlemad säärikud vasaku jala omad! Ja tegelikult polegi tegu juhuslikult vedeleva jäetud jalanõudega, vaid hoopis kunstnik Lilian Bourgeat' taiesega. Aga kes teab, võib-olla tatsub õisel ajal siiski mõni hiidmees ümber lossi, kunstilised kummikud jalas!

Tuhat ja tuline!

Tuhat õpilast klassis?

Pildil on ainult murdosake Ganyu linnas usinasti hieroglüüfe kirjutavatest koolilastest. Ühele pildile ei mahuks neist lastest veerandki, sest kokku on koolipinkides viisakalt ühtviisi rõivastatud hiinlastest õpilasi tervelt tuhat, nii et nendega kõnelemiseks vajavad õpetajad koguni megafone. Hiinas on teadagi kõike hästi palju, kuid siiski ei maksa arvata, et igas klassis käib tuhat õpilast: pilt on tehtud nimelt ülehiinalise emakeele ja kirjanduse võistluse lõppvoorul, kus osalevad parimad õpilased üle kogu maa. Ei tahaks küll olla õpetajate nahas, kes peavad tuhandet kirjatööd käbedasti hindama asuma! Aga võib-olla on konkurssi korraldavaid pedagooge samuti tuhat... Kus on, sinna antakse!

Võta märg švamm ja tee valge värviga kokku. Tupsuta värv näole.

Võta teine švamm ja must värv ning tee näo ümbrus tumedamaks.

Võta švammi teine külg ja tee see pruuni värviga kokku. Kata tühjad alad värviga. Hajuta pruun ja must kordamööda tupsutades kokku.

Võta pintsel ja must värv ning joonista kiisule vurrud ja täpid.

Nüüd ongi sul oma lemmikloom olemas ja ka vanematel pole põhjust nuriseda.

Näomaaling

Jõulud on peetud, kingid saadud ja isegi aastanumber ära vahetatud. Viimasel ajal on hästi palju räägitud kodututest loomadest ja sellest, et inimesed võiksid endale varjupaigast lemmikuid valida. Olgugi et see teeb meele kurvaks, ei saa kõik endale uut pereliiget lubada. Sellisel juhul tuleb värvid appi võtta ja maalida endale ise väike kassipoeg.

Valikut minu tehtud töödest saab näha aadressil www.irisgrimm.net

Iris Müntel

Vello Saumets

THE COASTERS

On väidetud, et pärast Buddy Holly surma ja enne biitlite

USA-invasiooni oli rock'n'roll käpuli surutud. Siiski tuleb nentida, et muusika, mis sel perioodil USA-s sündis, oli küllaltki rõõmsameelne ja ehk palju rütmikam kui Elvis Presley või Buddy Holly poolt pakutud rokiklassika. Olgu näitena toodud kas või plaadifirmas Motown toodetud nakatavad New Orleansi rütmid, eesotsas Huey "Piano" Smithi ja ansambliga The Showmen. **Kuid eelkõige lõi laineid siiski komöödialik muusika, mida esindas kõige säravamalt mustanahaliste lauluansambel The Coasters.**

Doo-wop'i esindav The Coasters, keda on ristitud "Rütmibluusi Kloun-Printsideks", arenes välja Los Angelesis rütmibluusi harrastavast ansamblist The Robins. 1955.

aastal lahkusid Robinsist solist Carl Gardner ja bassilaulja Bobby Nunn, et luua uus lauluansambel. Vastloodud ühendusse kutsuti bariton Billy Guy ja tenor Leon Hughes. Ansambli nimi **The Coasters** tuletati sõnaühendist **West Coast** ehk **Läänerannik**, kust noormehed pärit olid. 1955 sõlmis The Coasters plaadistuslepingu tootjapaari Leiberi ja Stolleriaga ning nende plaadifirmaks sai Atlantic Recordsi filiaal Atco.

Järgmise aasta algul salvestas The Coasters Los Angelesi Hollywoodi studios neli pala, milledest esiksinglile pääses "Down In Mexico". Tulemuseks oli 9. koht Billboard R&B tabelis. The Coastersi esiksingel sisaldas kõiki neid jooni, millega ansambel peagi kuulsust lõikama hakkas – täiesti uudne rütmika, peaaegu solisti staatuses olnud irooniliselt prääksuv saksofon ning koomiliselt eksootiline ja veidi müstilne laulutext.

The Coastersi järgnev singel "One Kiss Led To Another" pääses 1956 juba Billboardi poptabelisse, kuid jäi seal peatuma alles 73. kohal.

1957 lahkus kvartetist Leon Hughes ja teda asendas enne ansambli The Flairs laulnud Young Jessie. Samal aastal ilmus müügilettidele Coastersi uus singel "Searchin". See pääses Billboard poptabelis 5. kohale. Autorid olid loo kirjutamisel eeskujuks võtnud nii Fats Domino kui New Orleans-funkiliku muusikastiili, kus esiplaanil veidi "joobunud" klaver, mida mängis linti laulu autor Jerry Leiber ise. "Searchin" oli Coastersi esimene miljoniplaat, mis avas kvartetile kuulsusevärava.

Ka singli B-pool on "Young Blood" pääses TOP10 hulka. Just selles palas tuli esmakordselt esile ansambli koomiline esitusstiil. The Coasters ongi üks suurim eeskujude *rock'n'roll*-ajastu vokaalgruppidele, aga ka paljudele hilisematele Briti *rock*ansamblitele, kes esitasid mitmeid kaverid selle USA lauluansambli repertuaarist. Olgu nimetatud kas või niisugused bändid kui The Beatles, The Rolling Stones või The Searchers.

"Yaketi Yaki" puhul. Ilmselt läks kuulajatele taoline stiil hästi peale ja tegijatele oli selge, et sellist ülimalt pilavat pala võib peatselt leida ainult poptabeli eesotsast. Ja nii ka läks. "Charlie Brown" jõudis USA-tabeli 2. kohale ja singli läbimüük ületas miljoni piiri. Loomulikult ei jäänud nii hea lugu Inglismaalgi tähelepanuta. Sellele järgnesid veel Coastersi mitmed edukad TOP10-sse jõudnud singlid, nagu "Alone Came Jones", "That Is Rock'N'Roll" ja 1959 ilmunud "Poison Ivy", mille eest sai ansambel oma neljanda ja ühtlasi ka viimase **kuldplaadi**.

Pärast "Poison Ivy" edu tuli The Coastersile aga üllatav tagasilöökk. Ansambli laule võis leida küll menutabelitest, kuid rohkem sabapoolsest otsast. Kuigi aastani 1964 oli USA HOT 100 tabelis 19 Coastersi singlit, hakkasid laululoojad ja tootjad ansambli vastu huvi kaotama. Nad olid leidnud uued mänguasjad – ansamblid The Drifters, The Isley Brothers, The Dixie Cups ja lauljad Ben E. King ning Ruth Brown.

1967 sõlmis The Coasters uue plaadistuslepingu CBS tütarfirmaga Date, vahetati välja tenorilaulja Gunter, kelle

“The Coasters ongi üks suurim eeskujude *rock'n'roll*-ajastu vokaalgruppidele, aga ka paljudele hilisematele Briti *rock*ansamblitele, kes esitasid mitmeid kaverid selle USA lauluansambli repertuaarist.”

1957 plaadistas The Coasters veel kuus pala, kuid ainult üks neist jõudis menutabelisse, jäädes peatuma 64. kohale. Oli selge, et midagi tuli ette võtta. Järgmise aasta algul otsustasid produtsendid Leiber ja Stoller kolida koos Coastersiga New Yorgi plaadistusstuudiosse. Ansambli vahetati taas meeskonda. Young Jessie asemele tuli tenoripartiid laulma Cornel Gunter ja Bobby Nunn asemel sai uueks bassilauljaks Will "Dub" Jones. Plaadistustele kutsuti lisajõuna ka hilisem legendaarne saksofonist King Curtis, kellest sai peagi n-ö viies "Coaster". 1958 ilmus müügilettidele humoorikas pala pealkirjaga "Yaketi Yak", mis tõusis kohe pärast avaldamist Billboard-tabeli etteotsa, olles menukas ka Inglismaal. Muuseas, "Yaketi Yaki" loetakse siiani *rock'n'rolli* klassikaks. Laulu tegid meeldejäävaks rõõmsameelne ja humoorikas tekst, bassilaulja sügavmõtteline lause "Don't look back!" ("Ära vaata tagasi!") ja King Curtise tõrsev saksofonisoolo.

1958 salvestas The Coasters New Yorgi stuudios pala "Charlie Brown". Selle lindistusel kasutati samu nippe kui

asemele võeti lõõritama Earl "Speedo" Carroll, kuid miski ei aidanud. Uus plaadifirma paikas turgudele Leiberi ja Stolleri poolt ammu salvestatud Coastersi palad "D.W.Washburn" ja "Down Home Girl", kuid tabelikõlbulikke neist ei saanudki. Muuseas, hiljem on samadest lauludest teinud oma variandid ka **The Monkees** ja **The Rolling Stones**.

1971 pussitasid kaks narkomaani surnuks ansambli nn. "viienda Coasteri", saksofonist King Kurtise, 1980 leiti mahalastuna bassilaulja Nathaniel "Buster" Wilson, 1986 suri teine bassilaulja Bobby Nunn. 1987. aasta oli The Coastersile rõõmsam, sest pääseti Rock'n'Rolli Kuulsuste Halli nimekirja. 1988 sai ansambel uuesti kokku, et esineda New Yorgis Atlantic-plaadifirma 40. aastapäeva kontserdil. Coasters plaanis juba teha *come-backi*, kuid 1990. aasta 27. veebruaril leiti Las Vegases oma autos tapetuna Coastersi tenorilaulja Cornel Gunter...

Niisugune oli ansambli The Coasters teekond koos elurõõmsate laulude ja traagiliste inimsaatustega.

2009. aasta Rosina noppis härra Lind!

Alates 2004. aastast annab Eesti Lastekirjanduse Keskus annab igal jõulukuul Aasta Rosina nimelise auhinna selle aasta kõige originaalsema lasteraamatu autorile. Žüriisse kuuluvad kõik keskuse töötajad. Valik tehakse jooksva aastal esmatrükis ilmunud algupärandite hulgast, kusjuures hinnatakse raamatut kui tervikut – nii teksti autori kui ka illustraatori tööd.

Seekord pälvis kilose rosinakoti Piret Rava autori-raamat "Härra Linnu lugu". Õigupoolest hinnati kahte raamatut – samaaegselt originaaliga ilmus trükist ka ingliskeelne versioon "Mister Bird's Story". See on erakordne sündmus, sest kaasaegset eesti lastekirjandust pole juba aastaid suurtesse keeltesse tõlgitud. Mõlemad raamatud on välja andnud kirjastus Tammerraamat.

Kerli Kõiv on EBBA 2010 laureaat

2010 aasta EBBA (European Border Breakers Award) laureaadid on valitud.

Auhindade kättemine toimub 14. jaanuaril 2010 Hollandi linnas Groningenis, auhinnagalal osaleb ka Euroopa Komisjoni volinik Maros Sefcovic ning peoõhtut jäädvustavad mitme riigi televisioonid. EBBA auhindade jagamine toimub tänava juba seitsmendat korda ning sellega soovivad Euroopa Komisjon ja EBU (European Broadcasting Union) esile tõsta kümnet noort Euroopa artisti, kelle albumeid on rahvusvaheliselt välja antud ning kes on saavutanud tuntuks ja väljaspool oma kodumaad. 2010. aasta auhinnatud artistid ja nende albumid on:

Milow "Milow" – Belgia

Charlie Winston "Hobo" – Suurbritannia

Peter Fox "Stadtaffe" – Saksamaa

Soap & Skin "Lovetune for Vacuum" – Austria

Kerli "Love Is Dead" – Eesti

Jenny Wilson "Hardships" – Roots

Buraka Som Sistema "Black Diamond" – Portugal

Sliimy "Paint Your Face" – Prantsusmaa

Esmee Denters "Outta Here" – Holland

Giusy Ferreri "Non Ti Scordar Mai Di Me" – Itaalia

Superstaarid

Küllap võtsid paljud meie lugejatestki osa 2009. aasta superstaari valimistest. Igaühel oli oma lemmik – ja kui ka lemmik jäi seekord tiitlist ilma, siis ennat ja oma annet näidata sai ta sellegipoolest. Muide, kas teate, et Ott Lepland oli algkoolilapsena Hea Lapse kaanepoisiks? Aga küllap olid teisedki staarikonkurendid head lapsed! Ja see on ju lahe, et omad fännid ja fännitarid on igal lauljal, mitte ainult võitjal, kelleks tänava sai **Ott Lepland!**

Tähelepanu! Ootame 5. veebruarini teie joonistusi lemmiklauljatest! Parematele TV3-lt auhinnaks superstaari-kott!

Kaheksajalg Karla müüb heeringatele soodsa hinnaga kasukaid - 15 piuksu tükk.

Kuna tal peenraha pole, siis saavad kasukaid osta ainult need heeringad, kellel on täpselt 15 piuksu.

Vaata ja arvuta, missugustel heeringatel on õnn kasukaomanikeks saada?

***

Milline on heeringas, kui ta kannab karvamütsi ja kasukat?

Üpris kummaline.

***

Priske mees siseneb bussi ja kuulutab valjusti:

"Reisijad kes pakub istet akvaariumikandjale?"

Juku pakub mehele istet ja küsib: "Onu, aga kus siis akvaarium on? Palun näidake oma akvaariumi!"

Mees patsutab oma ümarat kõhtu: "Siin ta on!"

Kolm heeringat ja kolm kruusi õlut - see on ju pirakas akvaarium, eks ole!"

***

Juku ja isa ostavad kalapoest suure lõhe. Kui isa on kala kinni maksnud, palub Juku müüjat: "Tädi, kas te võiksite selle kala üle leti minu kätte visata?"

"Miks ma peaksin teda viskama?" imestab müüja.

"Ma tahan kodus emale oelda, et m i n a selle kinni püüdsin!"

***

Juku veedab pühapäeva koos isaga kala püüdes. Esmaspäeval kooli tulles teatab ta pinginaabrile: "Kui ajalooõpetaja hakkab jälle seletama, et vanasti toitsid inimesed ennast ära jahi ja kalapüügiga, siis ära sa teda mingil juhul usu - see on täielik vale!"

***

"Juku, mis su käega lahti on?"

"Ah, ei midagi erilist - käisin lihtsalt eile isaga kalal..."

"Kas kalad olid nii suured, et tegid käele liiga?"

"Ei - käsi läks paigast siis, kui näitasin isale, kui suur kala õnge otsast vette tagasi kukkus!"

***

Juku seisab koos emaga turul kalaleti ees.

"Vaata, Juku, kui õnnetu väljanägemine on neil kalakestel!" öhkab ema.

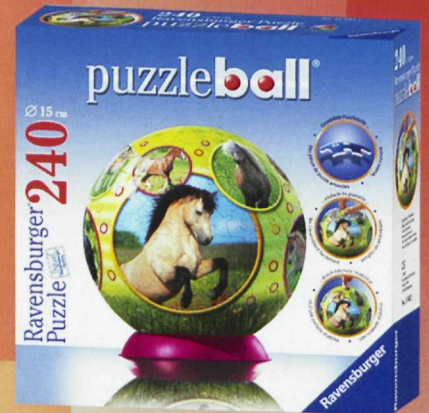
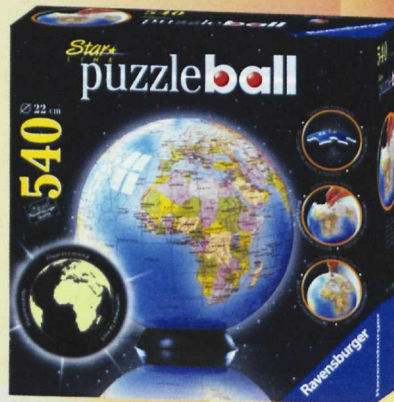
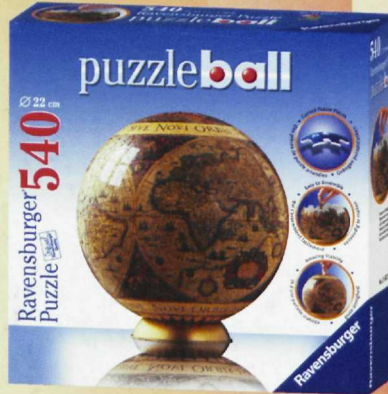
"Nii see küll ei ole," arvab Juku. "Lõhna järgi tundub, et nende kannatused on lõppenud juba väga ammu!"

Maailma kõige ter ja mõnusam bu on Ravensburger!

PE₂ ^B 2010,1
1378

Ravensburgeri puzzleballide
kokkupanemine toidab fantaasiat,
arendab mõtlemist ja treenib käsi!

Missugust sõna võiks eesti keeles
kasutada puzzle asemel?

Nimi _____

Aadress ja telefon _____
_____
_____

Vastus saada toimetusse (Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146) enne 5. veebruari!

Parimate
sõnameistrite vahel
loosime välja
Ravensburgeri
puzzleballid Rektatolt!

Ravensburger